

ГАЗЕТА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ
УКРАЇНИ

Голос України

Реалії

Завели
«ГОЛОВНИЙ»
годинник
Полтави

► СТОР. 7

Ювілей

Мудрість, відповідальність,
чуйність

► СТОР. 9

Освіта

Що може врятувати сільські
заклади від закриття?

► СТОР. 10

№ 175 (5675)

П'ЯТНИЦЯ, 20 ВЕРЕСНЯ 2013 РОКУ

WWW.GOLOS.COM.UA

У НОМЕР: 60 лампад Міжнародної вахти пам'яті

Ухвалено
євроінтеграційний
закон про Митний
тариф

Парламентська хроніка
Ранкове засідання
19 вересня

На початку засідання за присутності Президента Віктора Януковича та прем'єра Миколи Азарова присягу судді Конституційного Суду склав Олександр Космінін — указ про його призначення на цю посаду глава держави підписав напередодні.

Перейшовши на пропозицію Голови Верховної Ради Володимира Рибака до розгляду питань порядку денного, парламентарії ратифікували Угоду між Україною та Організацією Північноатлантичного договору (НАТО) про участь нашої держави в операції «Океанський Щит». За словами доповідача міністра оборони Павла Лебедева, ця угода сприятиме підвищенню міжнародного авторитету держави як повноправного партнера у справі підтримання міжнародного миру і безпеки, практичній участі України у заходах міжнародної спільноти щодо боротьби з піратством, підвищенню рівня сумісності сил і засобів Збройних Сил України із силами та засобами держав — членів НАТО.

► СТОР. 2

Кар'єра
в районі Коктебеля
не буде

У Раді міністрів Криму мають намір відмовитися від планів створення кар'єра з видобутку щебеню в районі курортного селища Коктебель і Карадазького природного заповідника. Про це повідомив голова Ради міністрів Криму Анатолій Могильов за підсумками круглого стола за участю кримських учених-екологів.

Навіть за попередніми оцінками експертів, створення гірничодобувного підприємства на цьому місці може завдати непоправної шкоди природному фонду, істотно забруднити повітря курортів і негативно вплинути на хімічний склад ґрунтів виноградників, що прилягають до промислової ділянки.

► СТОР. 12

Фото надано організацією «Громадянська ініціатива».

Пошукові загони із одинадцяти міст України і Росії завершили роботу Міжнародної вахти пам'яті «Міус-фронт-2013», під час якої вдалося підняти останки 60 бійців. Імена чотирьох із них уже пощастило встановити. Активісти кажуть, що це — велика удача, адже зазвичай стає відомим ім'я лише одного із сотні полеглих солдат.

«Хлопці дуже професійно підійшли і гарний результат показали. Один ветеран сказав: «Дякую пошуковцям за те, що вони роблять те, чого не зробили ми», — відзначив президент правління Всеукраїнського громадського об'єднання «Союз «Народна пам'ять».

► СТОР. 7

На знімку: учасники Міжнародної вахти пам'яті вшанували загиблих на меморіалі визволителям Донбасу.

ПОДІЇ

Британія підтримує
нашу асоціацію з ЄС

Великобританія ратифікує угоду про створення торговельної асоціації з Україною. Про це заявив заступник міністра у справах Європи Міністерства закордонних справ Великобританії Девід Лідінгтон, повідомляє ВВС.

Як відомо, у листопаді у Вільнюсі відбудеться саміт Східного партнерства, на якому Україна може підписати з Євросоюзом угоду про асоціацію. Але деякі експерти висловлюють сумнів щодо того, ратифікують цю угоду національні парламенти країн ЄС чи ні. На запитання про те, яку позицію в цьому питанні займе Великобританія, Девід Лідінгтон відповів, що більшість британських парламентаріїв підтримують євроінтеграційні прагнення України.

Тепловики рапортують,
що готові розпочати
опалювальний сезон раніше

Незважаючи на побоювання експертів, у Міністерстві регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства переконані, що розпочнуть опалювальний сезон вчасно. А якщо буде потреба — то й до 15 жовтня. Хвилювання експертів ґрунтуються на тому, що енергетики багато заборгували НАК «Нафтогаз» і тому газопостачання деяких міст-боржників може бути обмежено. Натомість учора під час пресконференції начальник Управління комунальної теплоенергетики міністерства Олена Малежик заявила, що до 15 жовтня з недоплатами розберуться і проблем з обігрівом не буде.

► СТОР. 6

КОРОТКО

■ У Львові триває Європейський тиждень мобільності, основна мета якого — пропаганда здорового способу життя, екологічних технологій, які роблять повітря чистішим. До того ж у місті активно будують велодоріжки, інформує журналіст Олександр СИРЦОВ.

■ Працівники Рівненського міського відділу міліції під час оперативно-профілактичної операції «Валюта-2013» виявили 12 фактів порушення правил про валютні операції та вилучили валюти на загальну суму майже 130 тисяч гривень, повідомляє наш власкор Олександр ЮРКОВА.

■ Вісім працівників обласного туберкульозного диспансеру Херсона на роботі «підхопили» туберкульоз тільки протягом останнього року. У прокуратурі Суворовського району стверджують, що це стало можливо й через економію на безпеці. Адже в 2013 році заклад не отримав жодної бюджетної копійки на придбання захисних фільтрів, реконструкцію системи вентиляції тощо, передає наш власкор Сергій ЯНОВСЬКИЙ.

«Укрпошта» має намір підвищити на 45 відсотків тарифи на передплату (УНН)

Ухвалено євроінтеграційний закон про Митний тариф

**Парламентська
хроніка
Ранкове
засідання
19 вересня**

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Під час обговорення представники різних фракцій наголошували, що оскільки саме українські моряки дуже часто страждають від проявів піратства, то участь українських ВМС у цій операції дуже важлива. «За» проголосував 361 народний депутат.

Майже одностайною була й підтримка рішення Президента про направлення наших миротворців у Демократичну Республіку Конго. Міністр оборони Павло Лебедєв повідомив, що Секретаріат ООН звернувся до уряду України з проханням дати дозвіл на перебування 18-го окремого вертолітного загону Збройних Сил України у складі Місії ООН на період до 31 березня 2014 року.

З цим погодилися 375 народних депутатів.

ЦИТАТА

Голова Комітету Верховної Ради з питань національної безпеки та оборони Олександр Кузьмук (на знімку):

«Ми пишаємося тим, що українські миротворці нарівні з миротворцями з інших країн несуть службу в гарячих точках. Миротворці — це гордість нашої країни. Саме у складі Місії ООН наші пілоти здобувають неоціненний військовий досвід».

Також Верховна Рада ратифікувала Рамкову конвенцію Ради Європи про значення культурної спадщини для суспільства, котру Україна під-

писала ще у 2007 році. За цим документом, культурна спадщина — це сукупність ресурсів, успадкованих від минулого, які люди, незалежно від своєї приналежності, вважають відображенням і вираженням своїх постійно мінливих цінностей, вірувань, знань і традицій. «Важливо, що ця конвенція охоплює не тільки матеріальну, а й нематеріальну культурну спадщину — і українську пісню, і думку, і прислів'я», — зазначив народний депутат В'ячеслав Кириленко. Ратифікацію конвенції підтримали 375 народних депутатів.

Після цього парламентарії перейшли до розгляду євроінтеграційних законопроектів. Зокрема, на друге читання було запропоновано проект змін до деяких законів України щодо виконання судових рішень. Ухвалення цього документа пов'язане з необхідністю забезпечити повне виконання зобов'язань держави за пілотним рішенням Європейського суду

том погашення наявної заборгованості пропонується здійснювати поетапно, а розмір відповідних бюджетних асигнувань має затверджувати Верховна Рада під час ухвалення бюджетів на відповідний рік. Стосовно черговості виплат, то насамперед їх мають отримати соціально незахищені верстви населення (за рішеннями судів про пенсії та соціальні виплати, аліменти), далі виплачуватиметься заборгованість за судовими рішеннями, які стосуються трудових правовідносин і, в третю чергу, погашатиметься решта заборгованості.

Однак під час постановного голосування представники опозиції наголошували, що до цього законопроекту закладено механізм, який дозволяє владі не виконувати судові рішення.

«Насправді це закон про невиконання судових рішень, оскільки влада сама вирішуватиме, скільки вона собі дозволить виплатити коштів», — наголосив народний депутат Андрій Пишний («Батьківщина»). А свободівець Олег Махніцький додав, що документ у пропонуваній редакції — це «не євроінтеграційний, а антиєвроінтеграційний закон».

Відтак лідер фракції «Батьківщина» Арсеній Яценюк запропонував відправити цей документ на повторне друге читання, бо він «повинен забезпечувати виконання судових рішень, а не забороняти українцям отримувати належні їм за судовими рішеннями кошти». «Ми не голосу-

ватимемо за законопроект, що дозволяє владі не виконувати судові рішення», — наголосив А. Яценюк.

Після цього Голова Верховної Ради Володимир Рибак поставив на голосування пропозицію про направлення цього законопроекту на повторне друге читання, щоб фракції змогли досягти згоди стосовно цього важливого документа. Такий підхід підтримав 361 парламентарій.

Натомість ще один євроінтеграційний законопроект — про внесення змін до Митного тарифу України, затвердженого Законом «Про Митний тариф України», було схвалено в цілому.

Ці зміни розроблено з метою приведення законодавчої бази країни у відповідність з положеннями Міжнародної конвенції про Гармонізовану систему опису та кодування товарів.

Цим законопроектом також змінюються ввізні та вивізні митні ставки на ту чи іншу продукцію. Зокрема, передбачається зниження мита на ввезення морепродуктів, фруктів, горіхів тощо.

Враховуючи це, народні депутати вносили свої пропозиції щодо митних ставок. Зокрема, Арсеній Яценюк («Батьківщина») наголосив на необхідності збільшення мита на полівінілхлориди, бо «інакше три тисячі працівників підприємства «Карпати нафтохім» втратять роботу».

У відповідь голова Комітету Верховної Ради з питань податкової та митної політики Віталій Хомутиннік запевнив, що комітет вже готує відповідний законопроект, котрий наступного тижня буде внесено на розгляд парламенту.

Валентин Ландик (Партія регіонів) закликав уряд негайно розпо-

чати переговори із СОТ щодо узгодження наших митних ставок з тими, що діють на території Російської Федерації, бо інакше вітчизняна промисловість за багатьма позиціями буде неконкурентною. Глава парламенту зазначив, що надалі до уряду відповідне протокольне доручення.

Шоправда, присутній в парламенті перший заступник міністра економічного розвитку і торгівлі Анатолій Мокрицький зауважив, що переговори в рамках СОТ кожна держава проводить індивідуально та що уряд вже веде відповідну роботу.

Верховна Рада розглянула питання обрання та звільнення суддів.

З днем народження вітали народного депутата Наталію Агафонову.

Сергій КОВАЛЕНКО.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Доступ журналістів до ложі преси не обмежуватимуть

Партія регіонів не ініціюватиме обмеження доступу представників ЗМІ до ложі преси Верховної Ради. Про це заявив на брифінгу лідер фракції Партії регіонів Олександр Єфремов.

Зранку народний депутат від Партії регіонів Олександр Стоян звернувся до глави парламенту Володимира Рибачка від імені групи депутатів з проханням «захистити» депутатів від присутніх в сесійній залі журналістів, побоюючись, що на голови депутатів із ложі преси можуть впасти фотоапарати або телекамери. О. Єфремов підтвердив, що до нього, як до керівника фракції, щодня звертаються депутати з побоюваннями, що на них може впасти з балкона апаратура.

Водночас О. Єфремов запевнив, що Партія регіонів не ініціюватиме внесення змін до положення акредитації в ложу преси над сесійним залом, і доступ журналістів не буде обмежено. Він звернувся до представників ЗМІ з проханням обережніше поводитися з апаратурою на балконі.

«Прошу вас бути обережнішими, — сказав О. Єфремов. — Скільки точно важить фотоапарат? Пару кіло, мінімум п'ять! Якщо вам ці п'ять кілограм з висоти впадуть на голову? До мене щодня звертаються депутати, що їм на голову може впасти камера або фотоапарат. Людина, що сидить внизу, може потрапити під кримінальну відповідальність».

Лідер регіоналів також повідомив, що керівники депутатських фракцій проведуть нараду у Голови Верховної Ради України Володимира Рибачка щодо прийняття закону про виконання судових рішень.

«Ми повинні чесно відповісти людям в нашій державі, як у рамках бюджетних коштів ми виконуватимемо судові рішення, — сказав О. Єфремов. — Ми знайдемо рішення, щоб цей закон був прийнятий».

При цьому він нагадав, що Венеціанська комісія вже дала оцінку ще одного євроінтеграційного законопроекту — про прокуратуру — і вис-

ловив сподівання, що його буде найближчим часом прийнято парламентом, ще до саміту у Вільнюсі «Україна—ЄС». Окрім того, О. Єфремов переконував, що парламент встигне прийняти до Вільнюського саміту ще один обов'язковий євроінтеграційний «виборчий закон», який передбачає зміни до закону про вибори народних депутатів.

Коментуючи призначення секретаря РНБО Андрія Ключова та народного депутата Бориса Колеснікова заступниками глави Партії регіонів, Олександр Єфремов назвав це «просто переформатуванням». На запитання, чи не означають ці призначення старт підготовки до президентської кампанії, він сказав: «Вони були членами партії з дня її створення. Тому просто переформатуємо президентію». Водночас у ЗМІ вже з'явилася інформація, що А. Ключов може очолити передвиборний штаб Віктора Януковича на наступних президентських виборах.

Анна ШЕВЧЕНКО.

Депутати об'єдналися для боротьби з хронічними хворобами

Нещодавно створене у Верховній Раді міжфракційне депутатське об'єднання з профілактики неінфекційних захворювань (НІЗ) та боротьби з ними пропонує створити в Україні Національний альянс для боротьби з НІЗ, який об'єднуватиме народних обранців, представників уряду та громадських організацій. Метою такого альянсу буде боротьба з чотирма основними неінфекційними хронічними захворюваннями — серцево-судинними, онкологічними, легеньовими та цукровим діабетом.

За словами голови правління спілки захисту прав пацієнтів «Здоров'я нації» Валентини Очеретко, проблема НІЗ є великою проблемою не лише для нашої держави, а в усьому світі. Понад 36 мільйонів людей через ці хвороби щорічно втрачають життя. Фахівці ВООЗ серед основних факторів ризику констатують зловживання алкоголем, палінням, відсутність фізичної активності, неправильне харчування — надмірне вживання солі, цукру та насичених жирів.

Народний депутат України Святослав Ханенко (фракція ВО «Свобода»), котрий є лікарем із 40-річним стажем, зауважив, що вищому законодавчому органу необхідно долучитися до розв'язання цієї проблеми. До складу депутатського об'єднання

увійшли 22 парламентарії, представники всіх політичних сил.

За словами С. Ханенка, проблема боротьби з неінфекційними захворюваннями є питанням національної безпеки. А вже передчасна смертність та втрата працездатності людей позначається на дієздатності країни. «Ця глобальна проблема фактично стосується кожного з громадян України, — наголосив депутат. — Створення національного альянсу має сприяти пропаганді здорового способу життя та реагуванню на виклики. Без культивування у суспільстві здорового способу життя ми не зможемо досягти перелому в загрозливих тенденціях, пов'язаних зі станом здоров'я українців. Для того щоб робота об'єднання та

ФАКТ

На діабет, рак, серцево-судинні та хронічні респіраторні захворювання припадає близько 80% усіх випадків смертей.

альянсу була результативною, необхідно об'єднати зусилля парламенту, уряду та громадських організацій, ЗМІ».

Цю думку підтримав і народний депутат Богдан Бенюк: «На жаль, українці за своїм здоров'ям не стежать, тож треба об'єднувати зусилля громадських організацій і політиків, до якої б фракції вони не належали, відкривати людям очі й переконувати їх у потребі здорового способу життя».

На думку представників депутатського об'єднання, проблеми охорони здоров'я можуть стати об'єднуючим чинником для представників різних політичних сил.

Олександра КУЧЕРЯВА.

Уряд попередить можливі ризики

Президент України Віктор Янукович зустрівся з Прем'єр-міністром Миколою Азаровим. Як повідомляє прес-служба глави держави, вони обговорили перспективи підписання Угоди про асоціацію з Європейським Союзом під час саміту «Східного партнерства».

«Головним питанням був, звісно, розгляд урядом проекту Угоди, яку ми збираємося підписати у

Вільнюсі, про асоціацію з Європейським Союзом. Президента цікавили можливі ризики і те, як Кабмін

збирається попереджувати ці ризики. Ми цю тему досить детально обговорили», — повідомив Микола Азаров після зустрічі.

Також, за його словами, обговорювалася тема співпраці України з Митним союзом та Російською Федерацією. «Наші відно-

сини з Митним союзом, з Росією, і які кроки нині здійснюються, які плани в нас для того, щоб врегулювати ті питання, що виникли на цьому етапі», — сказав Прем'єр-міністр.

Під час зустрічі співрозмовники торкнулися також питання фун-

кціонування промислового комплексу та народного господарства країни, результатів їх роботи за вісім місяців поточного року. Йшлося і про плани уряду для підтримки економічної стабільності та створення умов для подальшого розвитку економіки.

Аби благодійність не зав'язла в бюрократичній тяганині

У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

У Комітеті Верховної Ради з питань культури і духовності відбулося розширене засідання, під час якого було обговорено зміни до Закону «Про благодійну діяльність та благодійні організації» (щодо вдосконалення законодавчого регулювання благодійної діяльності).

Урядовим документом (реєстр. №3100) пропонується, зокрема, встановити, що договір про благодійну пожертву валютних цінностей на суму, яка перевищує п'ятдесятикратний розмір неоподаткованого мінімуму доходів громадян, ук-

ладається у письмовій формі та підлягає нотаріальному посвідченню.

Однак, на думку голови комітету В'ячеслава Кириленка, запропоновані юридичні процедури ускладнюють діяльність благодійних організацій. «І ті, нібито додаткові, надходження до бюджету в цьому випадку не покривають обурення і негативного резонансу, який він спричиняє у середовищі благодійників, а також і в людей, котрі потребують допомоги», — переконаний він.

Характеризуючи обговорюваний законопроект, учасники

заходу зазначали, зокрема, що його прийняття призведе до цілої низки негативних соціальних наслідків не лише для українського суспільства в цілому, а й для розвитку благодійництва в Україні. Наголошувалося також, що за умови ухвалення документа будуть значно обмежені можливості використання сучасних та

прозорих засобів оперативного залучення благодійних пожертв, особливо у сфері «онлайн благодійності». За словами виступаючих, документ «є особливо загрозливим для сфери надання послуг інвалідам, бездомним, особам з ВІЛ та іншим найбільш соціально вразливим верствам населення».

Під час обговорен-

ДОСЛІВНО

Голова Комітету з питань культури і духовності В'ячеслав Кириленко: «Будь-яка пожертва, понад 850 гривень, потребуватиме за цим законопроектом походу до нотаріуса. Ми розуміємо, що для благодійників і благодійних організацій це реальне ускладнення, яке призведе до додаткових видатків і додаткової бюрократичної тяганини».

ня увагу присутніх було акцентовано також на тому, що обсяг пожертвувань в рамках благодійної діяльності сьогодні в Україні залишається низьким, а в секторі волонтерства спостерігається занепад. За словами учасників засідання, «люди хочуть і могли б зробити більше попри наявність багатьох перешкод». Тож уряд, на думку виступаючих, має вибудовувати тіснішу співпрацю з бізнесом і благодійними організаціями та фондами.

За підсумками обговорення члени комітету ухвалили рішення рекомендувати Верховній Раді відхилити законопроект.

Інформаційне управління апарату Верховної Ради.

Іспанія готова поділитися законодавчим досвідом

Посол Іспанії Хосе Родрігез Мойяно відзначив життєздатність нашої демократії і добру перспективу для підписання Угоди про асоціацію — співпрацю всіх фракцій у Верховній Раді

Учора відбулося перше засідання депутатської групи Верховної Ради з міжпарламентських зв'язків з Королівством Іспанія. Участь у засіданні взяли Надзвичайний і Повноважний Посол Королівства Іспанія в Україні Хосе Родрігез Мойяно та представники посольства.

Керівник групи Сергій Терьохін (фракція «Батьківщина») підкреслив: «Було б дуже добре, якби в іспанському парламенті хоча б неформально створили аналогічну групу. Це дуже важливо, оскільки після Вільнюса треба буде очікувати ратифікацію політичної частини і загальної Угоди про асоціацію з Євросоюзом у кожному національному парламенті ЄС. Ми хочемо бути лобістами України в іспанському конгресі».

Хосе Родрігез Мойяно зазначив, що йому приємно бачити в групі представників усіх парламентських фракцій. Це означає життєздатність української демократії. «Ми досі не вичерпали можливостей для створення кращих відносин, перспектив в економіці, культурній та гумані-

тарній сферах. Саме така група може відігравати важливу роль у цьому процесі», — підкреслив посол і додав, що повідомить іспанських парламентаріїв, які зацікавлені у поглибленні відносин з Україною, про створення такої групи.

Іспанія, за його словами, сподівається на підписання Україною Угоди про асоціацію з ЄС у Вільнюсі. Адже для цього є добрі перспективи — співпраця всіх фракцій у парламенті. Він висловив впевненість, що Верховна Рада зможе ухвалити необхідні закони для підписання Угоди. Також, вважає посол, для вступу в ЄС дуже важливо консолідувати реформи, які вже почали проводитися, та покращити інвестиційний клімат. А головне — законодавчо захистити українців.

Керівник групи з міжпарламентських зв'язків з Королівством Іспанія Сергій Терьохін (праворуч) та Надзвичайний і Повноважний Посол Королівства Іспанія в Україні пан Хосе Родрігез Мойяно.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Хосе Родрігез Мойяно наголосив, що посольство Іспанії завжди готове допомогти у вирішенні будь-яких питань. «Ми сподіваємося, що ви також співпрацюватимете та допомогатимете нам у

розв'язанні проблем українців, котрі живуть і працюють в Іспанії, щодо захисту іспанського бізнесу в Україні тощо», — сказав посол.

Він повідомив, що Іспанія має тісні відносини з Латинською

Америкою, і цей досвід може бути корисний для нашої країни. А ще можемо поділитися знаннями і досвідом у лікуванні хвороби Дауна, трансплантації органів тощо.

Сергій ОЛЕКСАНДРІВ.

У НОМЕР

Де спортивні майданчики?

При тому, що на Дніпропетровщині виділяються багато-мільйонні субсидії на залучення населення до масового спорту, в багатьох містах і районах про спорт, схоже, забули. Про це було оголошено на нараді в ОДА.

Безліч звернень на гарячу лінію Дніпропетровської ОДА стосується будівництва дитячих і дитячо-спортивних майданчиків. Їх аналіз свідчить про те, що на місцевому рівні заявникам відмовляють або обмежуються відписками. Тільки 11,5 відсотка таких звернень знайшло позитивне вирішення. В кожному п'ятому випадку чиновники обіцяли розв'язати проблему не раніше наступного року.

«У Васильківському, Магдалинівському, Петриківському та Юр'ївському районах і місті Тернівка за три роки не побудовано жодного майданчика, — розповіли кореспондентів «Голосу України» в облادміністрації. — У містах Вільногірськ, Жовті Води, Марганець, Першотравенськ, а також у Криничанському, Павлоградському, Солонянському і Томаківському районах — лише по одному».

«Водночас за останні чотири роки з обласного бюджету містам і районам області виділено 16 мільйонів гривень субвенцій на облаштування спортивних і спортивно-дитячих майданчиків, — наводять цифри чиновники. — Тільки цього року обсяг субвенцій становить п'ять мільйонів гривень».

Лідерами в облаштуванні місць для занять фізкультурою і спортом є Кривий Ріг, Дніпропетровськ, Дніпродзержинськ, Павлоград і Новомосковськ.

Володимир РИБАЛЬЧЕНКО.
Дніпропетровська область.

Чому чиниться тиск на активіста

Народний обранець Микола Катеринчук (фракція «Батьківщина») підготував низку депутатських запитів до правоохоронних органів, щоб роз'яснили, чому чиниться тиск на голову Кіровоградського осередку Європейської партії Олександра Севідова. Про це парламентарій повідомив на брифінгу.

Також народний обранець планує передати відповідні матеріали депутатам Європейського парламенту, які відвідають Україну на початку жовтня.

За словами Миколи Катеринчука, минулого тижня співробітники слідчого управління Міністерства доходів і зборів влаштували обшук у приватному помешканні активіста та в офісному приміщенні.

Також Європейська партія з першого жовтня планує в обласних центрах і в Криму роз'яснювати, що отримає кожен українець після підписання Угоди про асоціацію з ЄС.

Вл. інф.

У зв'язку з виключенням із списків вважати недійсними посвідчення помічників-консультантів:

народного депутата України Бублика Ю. В.:

Кашпівського Миколи Анатолійовича (номер посвідчення 368/03),

Стасовської Наталії Іванівни (номер посвідчення 368/10);

народного депутата України Кутובה В. Г.:

Панченка Володимира Анатолійовича (номер посвідчення 319/22);

народного депутата України Маркова І. О.:

Полохало Анастасії Ігорівни (номер посвідчення 356/23).

Управління кадрів.

Інтеграційний шлях — складна та наполеглива робота всього суспільства

Зовсім небагато часу залишилося до Вільнюського саміту ЄС, на якому Україна має намір підписати угоду про асоціацію та зону вільної торгівлі з Європейським Союзом. Про те, що це означає для держави, які шанси дає розвитку її економіки, розповідає народний депутат України, президент УСПП Анатолій КІНАХ (на знімку).

Євроінтеграція є незворотнім, стратегічним курсом для України. Час припинити суперечки щодо доцільності такого шляху та ретельно проаналізувати, що вже зроблено і що належить зробити для успішної адаптації в європейське товариство. Отже, інтеграція вже відбувається, її підтримує більшість народу України, це закріплено у вітчизняному законодавстві й відповідає національним інтересам країни. Це наш цивілізаційний вибір, наше бачення того, якою має бути держава — демократичною, економічно розвинутою, яка гарантує своїм громадянам надійний захист та можливість самореалізації. Угода про асоціацію, яку країна сподівається підписати на Вільнюському саміті в листопаді — важливий крок на цьому тривалому шляху.

Суть національної стратегії

Чому? Угода про асоціацію — частина національної стратегії розвитку, де ключовими є цінності демократії, рівності перед законом і неупередженості його застосування, верховенства права, людської гідності, створення умов для вільної економічної діяльності кожної особи та підприємства, забезпечення реального функціонування місцевого самоврядування. Угода започаткує процес політичної асоціації та економічної інтеграції між Україною та ЄС, наблизить нас до сім'ї європейських народів, перетворить модернізацію країни за європейським зразком на її юридичне зобов'язання.

Підписання Угоди про асоціацію збігається зі створенням зони вільної торгівлі України та ЄС. Майбутня ЗВТ має бути

ТОЧКА ЗОРУ

Головна мета для держави — побудувати на українській землі європейські стандарти розвитку економіки, рівня і якості життя людей, демократичних цінностей. Абсолютно безпідставними є очікування, що після підписання країна отримає якісь преференції або безоплатні подарунки. Це — лише шанс, лише додаткові можливості, реалізовувати які доведеться нам самим, причому шляхом великої роботи, наполегливості та інтелектуальної напруженості, через консолідацію влади, політиків, бізнесменів, усього українського народу.

всеохоплюючою та поглибленою, вона ґрунтуватиметься на принципах відповідності вимогам СОТ та поступовому досягненню чотирьох свобод (рух товарів, послуг, капіталу, частково — робочої сили).

З економічної точки зору переваги інтеграції з ЄС — очевидні. Україна відкриє доступ до понад п'ятсотмільйонного європейського ринку, який сьогодні виробляє п'яту частину світової продукції; до групи держав, які мають найбільший вплив

на регулювання економічної та фінансової діяльності в світі; до технологій та фінансових інструментів, які можуть допомогти зробити українську продукцію конкурентоспроможною. Наближення відбуватиметься фактично за тією самою логікою, як і під час процесу вступу країн до Європейського Союзу.

Які зразки життя нам потрібні?

Економічне й інвестиційне співробітництво між Україною та Європейським Союзом вже динамічно розвивається. Нині торгівля з країнами Євро-союзу становить 27% зовнішньоторговельного обороту, в цьому обсязі до 40% — технологічний та інвестиційний імпорт, передові технології, обладнання, що потрібно нам для модернізації базових галузей народного господарства.

Не будемо забувати, що держави ЄС традиційно посідають найвищі сходинки рейтингів за рівнем життя, тривалості життя

ЦИФРИ

Понад три чверті усіх прямих інвестицій за роки незалежності надійшло саме з країн ЄС, тоді як з Росії — лише 7%. Навіть у разі відокремлення такої специфічної держави, як Кіпр, частка ЄС становить близько 52%. Тобто Європейський Союз — основне джерело прямих іноземних інвестицій в країну.

громадян, пенсійного забезпечення і добробуту. Європейський Союз має багатий доробок єдиних стандартів, таких як якість харчових продуктів, охорона здоров'я, соціальний захист, екологія, безпека на дорогах, умови для розвитку бізнесу, можливості для молоді. Найголовніше, що ці стандарти реально впроваджуються, а не просто декларуються.

лими є побоювання багатьох промисловців і підприємців втратити ринки та свою затребуваність на них. Відкриті кордони можуть призвести до подальшого перекосу зовнішньоторговельного балансу країни. До речі, за січень—червень 2013 року негативне сальдо становило 4,22 млрд. дол., у липні воно зросло на 8,6% порівняно з показником минулого року. На жаль, усі

п'ять років після вступу України до СОТ на внутрішньому ринку України спостерігається збільшення імпортової та скорочення частки власної продукції. Для порівняння, на початок 2000-х років ця пропорція мала такий вигляд: 70—72 відсотки власної, 28—30 — імпортової продукції. Нині вітчизняної продукції залишилося 54%, а імпортна становить 46%, а в сегменті товарів споживання, легкої промисловості — до 80—90%.

Конкурувати — не здавати власних позицій

Низька конкурентоспроможність вітчизняних товарів та підприємств — найуразливіший момент процесу входження в ЗВТ. Причини зрозумілі. Фізичний і моральний знос основних фондів у різних секторах досягає 60%. Енергоємність української продукції вдвічі-втричі вища, ніж у державах Європейського Союзу. Вартість кредитних ресурсів в Україні, передусім для середньострокових та довгострокових проектів становить 20—22% річних, в Європі це максимум 3—5%. Очевидно, що за таких умов українські товари не готові конкурувати з європейськими.

Cito!
Вразливими є цілі галузі вітчизняної економіки. Це — машинобудування, особливо підприємства з трицикловим виробництвом, транспорт, енергетика, підприємства переробної промисловості, аграрний сектор, в якому рівень державної підтримки на порядок нижчий, ніж у європейських фермерів. Майже 20 тисяч стандартів, які діють в Україні, втрачають чинність протягом короткого часу, і це так само може вплинути на зниження конкурентоспроможності.

Саме тому Україна повинна мати чіткі плани економічних дій щодо створення умов рівноправної конкуренції, з глибокими техніко-економічними розрахунками результатів та ризиків вільної торгівлі, заходами з їх мінімізації, пошуком компенсацій.

Наближення до ЄС, з моєї точки зору, не виключає посилення грамотного, цивілізованого державного протекціонізму. Перед започаткуванням ЗВТ з Євросоюзом України треба зробити кілька важливих кроків — увести зовнішньоекономічну стратегію таким чином, щоб вона містила баланс експортної політики й розвитку внутрішнього ринку. Важливо, щоб лібералізація ринку відбувалася поступово, щоб для українського виробника була передбачена можливість застосовувати перехідний період, захисні механізми тощо. Український союз промисловців і підприємців налаштований максимально цьому сприяти.

Якщо в нас є такі чудові модернізовані підприємства, які випускають конкурентоспроможну продукцію, як концерни «Антонов», «Радій», Крюківський вагонобудівний завод тощо, їм треба надати державну підтримку, запропонувати дієві механізми державно-приватного партнерства, забезпечити вільний вхід на внутрішній ринок.

Вірити в себе, у своє майбутнє

Треба докласти максимум зусиль, щоб не допустити масового переходу на імпортне споживання продукції, яку Україна виробляє або спроможна ви-

виробляти сама. Саме для цього потрібна активізація програм імпортозаміщення, локалізації виробництва. До речі, вони передбачені Державною програмою активізації розвитку економіки на 2013—2014 роки, виконання якої, на жаль, триває досить мляво. Так діяти за три місяці до започаткування вільної торгівлі неприпустимо.

Я категорично проти зневіри у власні сили, настроїв економічного песимізму — мовляв, Україні Європу не наздогнати. Наздогнати, якщо обрати окремі перспективні напрямки та адресно докласти зусиль! Мною запропоновано законопроект, який стосується державних гарантій у сфері кредитування у сенсі зрівняння можливостей державних і приватних компаній. Коли є серйозні проекти, які збігаються з пріоритетами держави, їх необхідно реалізовувати на принципах сучасного державно-приватного партнерства, у співпраці з тими ж європейськими виробниками, не гаючи часу та ліквідуючи штучні бар'єри.

У парламенті продовжується масштабна робота з адаптації Україною європейського економічного законодавства, в тому числі у сферах транспорту, енергетики, послуг, сільського господарства тощо. Потрібне поетапне введення нових методів сертифікації та стандартизації товарів і послуг. Буквально днями за дорученням Президента країни В. Януковича створено робочу групу з числа парламентаріїв щодо вивчення технічних регламентів, передбачених до прийняття через підписання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, очолити яку довелося мені.

Треба усвідомити, що зволікати з масштабними перетвореннями господарського комплексу не можна, серйозні зміни і виклики вже на порозі. Переконали, ще один виклик інтеграційного шляху для українського суспільства, влади і бізнесу пов'язаний з вмінням діяти злагоджено, консолідовано, відкинувши політичну кон'юнктуру та особисті чвари. Не впадаючи в катастрофічні настрої, треба об'єднатися, зосередитися на системній ефективній роботі, забезпечити чітку координацію всіх органів державної влади й зворотній зв'язок з галузевими асоціаціями й об'єднаннями бізнесу, докласти усіх зусиль з реалізації завдання національного масштабу — підготувати вітчизняні підприємства, економіку в

ДОСВІД

Кожна держава світу дбає про захист своїх національних економічних інтересів, і Україна не повинна бути винятком. Пригадуємо 2008—2009 роки, коли в Німеччині почав різко падати ринок автомобілів, і відповідним чином знизилися обсяги виробництва. Тоді бундестаг, уряд і центральний банк миттєво зреагували на ситуацію. Ними була відпрацьована низка заходів, які в тому числі передбачали преміальну винагороду з бюджету країни кожному покупцю німецьких автомобілів.

цілому для умов вільної торгівлі з ЄС. Так виходить, що підписання угоди про асоціацію і ЗВТ стосується не лише України та ЄС, а значно більшої кількості сусідніх з нами, близьких та далеких держав. Воно покликане призвести до створення нової політичної та економічної реальності, в якій панує добросусідство, взаємоповага, рівноправний зацікавлений діалог. Думається, здатність України успішно завершити процес створення асоціації з ЄС ЗВТ, отримати від цього значну користь з точки зору наших національних інтересів назавжди змінить тон діалогу з Російською Федерацією, стосунки з країнами Митного союзу, СНД. Це збільшить авторитет України як міжнародного гравця, який виходить з принципу зміцнення верховенства права і є передбачуваним для зовнішньоекономічних партнерів та інвесторів, в тому числі — російських.

До речі, укладення Угоди про асоціацію з ЄС не може зашкодити відносинам України з Росією, оскільки обидві є членами Світової організації торгівлі та знаходяться в єдиній системі загальноєвропейських правил та стандартів. Договір про вільну торгівлю в рамках СНД базується на правилах СОТ, членами якої готуються стати Білорусь і Казахстан. Очевидно, що такі економічні структури, як ЄС, СНД, Митний союз, ЄврАзЕС поступово формують співробітництво на всьому євразійському просторі за єдиними економічними стандартами. В умовах функціонуючої поглибленої ЗВТ з ЄС Україна може стати життєво важливим з'єднувачим торговельно-економічним мостом між Брюсселем та Москвою, а згодом й унікальним майданчиком для розбудови взаємовигідних зв'язків між ЄС та членами нових інтеграційних проектів на пострадянському просторі.

Україна наполегливо йде до своєї мети — сформуванню на українській землі європейські стандарти розвитку економіки та рівня життя людей. Ми усвідомлюємо, що політична і економічна конкуренція для України лише загострюватиметься. На такі виклики треба адекватно реагувати. І лише воля, сумлінна праця, ефективні дії з захисту національних інтересів по всьому периметру кордонів зроблять українську позицію в конкурентній боротьбі міцною та надійною.

Фото надано прес-службою народного депутата.

Сільвіо БЕРЛУСКОНІ:
«Політику можна робити
й поза парламентом»

Сенатська комісія з парламентського імунітету проголосувала проти того, щоб Сільвіо Берлусконі залишався на посту сенатора. І хоча рішення комісії не остаточне і потребує наступних голосувань у парламенті, схоже, політологи коментують цю подію як кінець політичної кар'єри экс-прем'єра. Сам він з цим не згоден.

Результат голосування сенатської комісії був передбачуваний, бо більшість у ній керувалася прийнятим наприкінці минулого року «законом Северино», який забороняє особам, засудженим до понад дворічного строку, обиратися до парламенту. Прихильни-

кам экс-прем'єра не вдалося провести свою точку зору, яка полягає в тім, що закон не може мати зворотної сили, і обраний минулого лютого до сенату Сільвіо Берлусконі в той момент ще не мав остаточного вироку. Комісія збереться на нове засідання в останні дні вересня, і у разі якщо голосування знову буде проти присутності Сільвіо Берлусконі в сенаті, далі це питання обговорюватимуть у нижній палаті парламенту.

«Я буду завжди з вами, відсторонений чи ні», — заявив у відповідь пан Берлусконі, додавши, що політику «можна робити й поза парламентом».

ФОТОФАКТ

Сто гнучких людей з 16 країн приїхали до Бергіша-Гладбаха (Німеччина), поблизу Кельна, щоб узяти участь у міжнародній конференції акробатів.

На знімку: акробатка Злата — учасниця конференції.

Фото Photoshot/Укрінформ.

Держдума прийме
заяву щодо України

Спікер Державної Думи Сергій Нарішкін в інтерв'ю журналістам розповів, що сьогодні парламент розгляне заяву про асоціацію України з Європейським Союзом.

У Кремлі не приховують, що ця заява стане відповіддю на резолюцію Європейського парламенту від 12 вересня цього року, в якій РФ звинувачується в тиску на деякі держави, що входять до програми ЄС «Східне партнерство», у тому числі на Україну. Нагадаємо, що в документі, прийнятому євродепутатами, підкреслювалося: «Москва повинна поважати політичний вибір країн (Україна, Молдова й Вірменія), які бажають зближення з ЄС».

«Останнім часом дедалі очевидніше, що саме європейські політики за допомогою прямого політичного тиску й відвертого «викручування рук», у тому числі з питань внутрішньої політики України, примушують офіційний Київ поступитися частиною суверенітету України й перевести свої торгово-економічні зв'язки під юрисдикцію Брюсселя», — йдеться у проєкті заяви Держдуми.

Також у Росії вирішили висловити закономір-

ну тривогу через ті можливі втрати для відносин з Україною, яких завдасть курс на так звану асоціацію з ЄС, а «точніше, на фактичне підпорядкування економічної політики України Європейському Союзові».

Тому в Держдумі вбачають у резолюції Європарламенту прагнення підірвати відносини народів РФ і України та інших пострадянських держав, щоб ввести останні у виняткову зону інтересів ЄС. «З таким підходом категорично не можна погодитися», — йдеться в проєкті заяви. У документі також підкреслюється, що російські депутати не дають рекомендацій своїм європейським колегам, але нагадують, що резолюція Європарламенту не може мати ні для Росії, ні для України, ні інших пострадянських держав юридичної чи політичної сили.

У свою чергу, начальник відділу першого департаменту СНД МЗС Росії Ілля Рубцов учора в Москві на конференції «Прикордонне співробіт-

ництво як чинник євразійської інтеграції» заявив, що Росія є ледь чи не благодійником України. За словами російського дипломата, офіційний Київ зводить свою позицію до формули «брати участь тільки там, де вигідно». «Це утриманські й дармоїдницькі настрої», — підкреслив він.

Щоправда, для Європи в Москві є інші слова. Постійний представник Росії в Європейському Союзі Володимир Чижов заявив, що РФ не збирається насильно тягти будь-яку країну в Митний союз.

Цікаво, що всі, без винятку, лідери фракцій Державної Думи підтримують офіційну політику Кремля щодо України. Їхні скандальні оцінки та пропозиції відносно співробітництва з Україною вирізняються твердістю й упередженістю, виключають рівне партнерство чи будь-які компроміси.

Понад те, традиційно, саме Державна Дума в минулому ухвалювала резолюції та заяви, які надовго погіршували українсько-російські міждержавні відносини, завдавали непоправної шкоди гуманітарному співробітництву двох країн і «ліпили» образ ворога з української держави.

Віктор ТИМОШЕНКО.
Москва.

Теракт
у «МакДональдсі»,
з'ясувалося, — жарт

Польські правоохоронці продовжують розшукувати терориста-жартівника, який майже на кілька годин паралізував роботу мережі ресторанів «МакДональдс».

Анонімний дзвінок про закладену бомбу, що «має вибухнути упродовж трьох годин», отримали о 17.30 у вівторок в одному з варшавських «МакДональдсів». Оскільки особа, яка телефонувала, не вказала конкретного місця закладення вибухового пристрою, відповідні служби — поліція та МНС — були змушені проводити спеціальні пошукові заходи у ресторанах мережі по всій країні.

За даними поліції, перевірка кожного закладу громадського харчування тривала від тридцяти хвилин до двох годин, «залежно від площі ресторану та кількості додаткових приміщень».

О 18-й годині першими евакуйували працівників та відвідувачів «МакДональдсів» у Вроцлаві. А вже близько дев'ятої вечора, після проведення

всіх необхідних заходів, у числі останніх відчинили для клієнтів ресторани у містах Ополе і Кендзежин-Козле.

Після перевірки всіх закладів мережі (їх у Польщі 310, тут працюють понад 16 тисяч осіб) з'ясувалося, що тривога була фіктивною. У прес-службі «МакДональдс Польща» відмовляються говорити про матеріальні збитки у зв'язку з тим, що ресторани було зачинено, повідомили лише, що «фірма застрахована на випадок подібних ситуацій».

Терористові-жартівникові загрожує до восьми років позбавлення волі. Він, ймовірно, відшкодуватиме кошти, витрачені на проведення операції підрозділів МНС і поліції.

Іван КОЗЛОВСЬКИЙ.
Варшава.

ПЛАНЕТА

Новий порт у Криму
стане найбільшим

Про його будівництво влада автономії веде переговори з інвесторами з КНР. Як повідомив на прес-конференції голова Ради міністрів Криму Анатолій Могильов, це буде порт, здатний приймати великотоннажні судна та контейнеровози. «У Криму обов'язково потрібен великий хаб-порт, тобто такий, куди зможуть заходити великі судна й розвантажувати контейнери, що направлятимуть до менших портів. Крим за своїм геополітичним положенням для такого, в принципі, підходить», — сказав А. Могильов. У цей момент, розповів глава уряду, проєкт перебуває в стадії вибору місця. Як можливі варіанти розглядають озеро Донузлав у західній частині півострова та озеро, розташоване поблизу селища Фрунзе Сакського району. Обоє — глибоководні й відділені від моря лише невеликою піщаною косою. Також є пропозиція розмістити новий об'єкт у Керчі, на базі порту одного із промислових підприємств. «Зараз триває обговорення з інвесторами. Наша делегація їздила, зокрема, до Китаю. В цьому зацікавлені й вони теж, — відзначив кримський прем'єр. — Іде розроблення, обирають місце, де з точки зору потенційних будівельників зручно збудувати порт із мінімальними витратами».

Нагадаємо: у Криму — п'ять діючих морських портів — у Керчі, Феодосії, Ялті, Севастополі та Євпаторії.

Сергій ВИННИК.

До Європи —
на велосипеді

Таку подорож здійснив 50-річний житель Тернополя Олексій Пізник. За 28 днів він подолав 2400 кілометрів. Мандрівник побував у Польщі, Словаччині, Австрії, Франції, Німеччині та Швейцарії.

Найбільше велосипедистові сподобалися французи. У них з українцями, вважає він, багато спільного. Пан Олексій вирушив у дорогу з 10-кілограмовим наплічником і 270 євро у кишені. Цього йому цілком вистачило. Повернувся він сповнений вражень. Перед тим, як вирушити у дорогу, чоловік шукав напарників, але ніхто не погодився. За його словами, до велосипедистів у країнах Європи ставляться з повагою, вони є повноцінними учасниками дорожнього руху.

Як відомо, ніні триває європейський тиждень мобільності, й українські парламентарії пообіцяли взяти в ньому участь. Може, після цього для велосипедистів в Україні створять нележні для пересування умови.

Любов ЛЕВИЦЬКА.
Тернопільська область.

Псевдобіженці із Сирії
блукають Закарпаттям

Інформацію про групу невідомих осіб, які рухаються до українсько-словацького кордону, прикордонники відділу «Стужича» отримали завчасно і спланували проти непроханих гостей операцію з їх затримання. Порушників кордону «накрили» на околиці села Стужича Великоберезнянського району.

«Туристів» було п'ятеро: троє чоловіків і дві жінки. Як зазвичай буває у таких випадках, затримані не мали при собі жодних документів і пояснили охоронцям кордону, що є громадянами Сирії. Пункт призначення своєї подорожі чітко не назвали, але сказали, що прямували до країн Євросоюзу, повідомили «Голосу України» у прес-службі Чопського прикордонного загону.

Затриманих доставлено до підрозділу та складено адміністративно-процесуальні документи за спробу незаконного перетину державного кордону України. Рішення про відповідальність перед законом та їхню подальшу долю визначає суд.

Василь НИТКА.
Закарпатська область.

Досліджують рукописний Коран, знайдений в Острозі

У фондах Державного історико-культурного заповідника міста Острога зберігається арабський рукопис Корану. Він не

лише належить до унікальної культурної спадщини так званих західних татар, які мешкали на теренах Литви, Поль-

щі, Білорусі та України з XIV сторіччя, а й був реписаний саме в Острозі. До речі, татарська громада існувала тут уже

у XVI сторіччі. Місцеві татари певний час були задіяні для надвірної охорони замку, а в подальшому користувалися значними привілеями, наданими польськими королями. Як свідчать архіви, мечеть в Острозі функціонувала ще на початку XX століття.

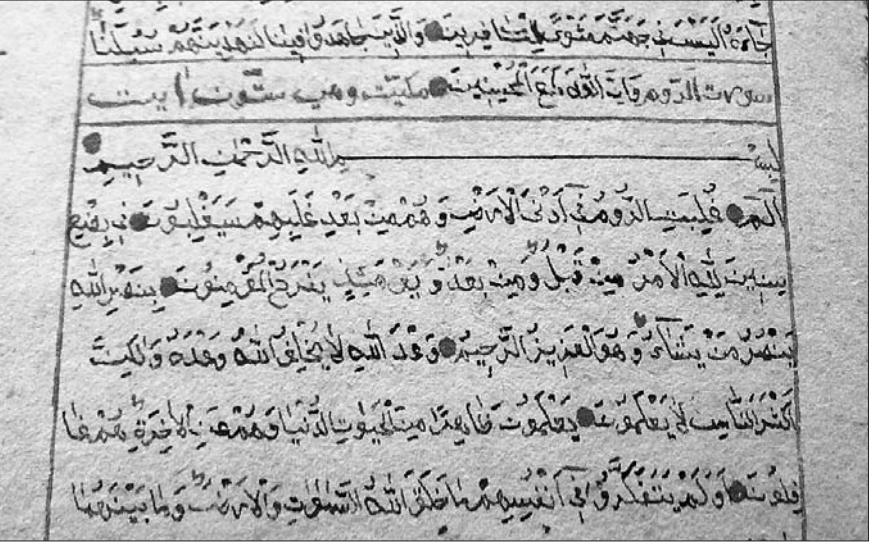
— Цей Коран переписав Мустафа Адамів, завершивши роботу 9 квітня 1804 року. Збережені всі 114 сур священної книги, а також частина молитви, яку читали наприкінці рецитації усього Корану, — розповідає кандидат історичних наук, старший викладач кафедри релігієзнавства Національного університету «Острозька академія» Михайло Якубович. — Крім арабського тексту, рукопис міс-

тить написи польською та українською мовами, виконані арабськими літерами. Вказано й місце написання — Острог. Завдяки цій та іншим особливостям пам'ятку можна віднести до так званих кетабів — рукописів західних татар. Десятки примірників такого роду текстів збережено в Польщі, Білорусі та Литві, а ось для Західної України це справді велика рідкість. Західні татари зберігали давню традицію переписування священної книги ісламу аж до минулого століття.

Олександра ЮРКОВА.
Рівне.

На знімку: одна із сторінок рукописного Корану, знайденого в Острозі.

Фото Михайла ЯКУБОВИЧА.

Учора в Луганську у двоповерховому будинку баракового типу, який, до речі, є архітектурною цінністю, стався вибух, а зати́м — пожежа. Двох постраждалих — чоловіка і жінку — доставлено в опікове відділення обласної лікарні, *повідомляє наш кореспондент Алла Антіпова*

Сьогодні представники ЮНЕСКО в присутності гостей із Євросоюзу, іноземних дипломатів, керівників Міністерства культури України та Севастополя мають вручити адміністрації Національного заповідника «Херсонес Таврійський» сертифікат, який засвідчує внесення музею до списку об'єктів Всесвітньої спадщини, *інформує наш кореспондент Микола Магдич*

Наш БТР: з «нуля» на світовий ринок

— *Україна сьогодні обганяє багатьох світових поставальників, зокрема, у сегменті поставки бронетехніки. У період 2005—2011 років наша країна експортувала 1693 одиниці бронетехніки, у тому числі 627 танків. Ми зуміли розвинути школу легкої бронетехніки «з нуля» і її продукцію вивести на світовий ринок озброєнь. Росія ж нині веде мову про закупівлю фінських бойових машин. Азербайджан орієнтований на спільне виробництво з Туреччиною. Ринок надто жорсткий і конкурентна боротьба також, — зазначає директор Центру досліджень армії, конверсії та роззброєння Валентин Бадрак.*

Проте Україна вийшла на світовий ринок озброєнь із новими зразками бронетехніки й посіла там певні позиції.

— Сьогодні український танк «Оплот» і БТР-3 купує Таїланд. БТР-4 — Ірак і Казахстан. Вітчизняне бронетанкобудування йшло до цього результату не один день — раніше модернізовані Україною бронетранспортери купували ОАЕ, розглядала можливість закупівель Македонія, а Туреччина й Греція розглядали можливість придбання українських танків з гарматою натов-

ського зразка. З'явилися чудові напрацювання галузі в регіоні Латинської Америки, — стверджує директор ЦДАКР.

Валентин Бадрак вважає, що подальший розвиток цього напрямку пов'язаний зі створенням умов входження в міжнародні клуби (команди) розробників і виробників бронетехніки. Це спричинить збільшення держоборонзамовлення, тому що правила гри вимагають закупівель такої техніки в інтересах власних силових структур. І якщо галузі буде створено умови розвитку, вона здатна

поставляти близько 200 броньованих машин на експорт щорічно.

Стокгольмський міжнародний інститут дослідження миру (СІПРІ) у своєму звіті за 2012 рік визнав Україну четвертою країною у світі за обсягами поставок озброєння в закордонні країни.

Генеральний конструктор бронетанкобудування України в 1990—2011 роках Михайло Борисюк упевнений: для подальшого розвитку цього напрямку необхідно повернути галузі самостійність і не передавати її комерційним структурам. Підприємства, відповідальні за обороноздатність країни, не можуть бути приватизовані, але повинні мати право самостійної реалізації своєї продукції.

За такої постановки справи тільки умовами жорсткої конкуренції можна пояснити інформацію про те, що Азер-

Танк «Оплот» в цеху ДП «Завод імені В. Малишева», Харків.

Фото з сайту www.mediaport.ua.

байджан і Ірак відмовляються купувати українські бронетранспортери. Такі повідомлення днями з'явилися в ЗМІ. У них йдеться про те, що уряд Іраку відмовився приймати партію поставлених Україною БТР-4 і повернув корабель із 42 машинами відправникові. При

цьому посилання йде на азербайджанський ресурс АПА. Мовляв, виявлено дефекти, допущені під час зварювання машин. У свою чергу Азербайджан, який раніше також підписував з Україною контракти на поставку військової техніки, недавно відмовився від

транспортів БТР-3 і БТР-4, запропонованих йому кілька років тому. Там також посилюються на проблеми зі зварюванням, а ще на труднощі з перевезенням особового складу.

Реалії говорять дещо про інше.

Ольга ВІТЕР.

Тепловики рапортують, що готові розпочати опалювальний сезон раніше

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Найважливіше запитання, яке сьогодні стоїть перед комунальним господарством, — чи встигнуть до холодів завершити раніше розпочаті роботи. Адже ні для кого не секрет, що заміна труб все ще триває. Зокрема, як писав учора «Голос України», у столиці ремонт іде повним ходом.

Проте, за словами Олени Малежик, загалом по країні ситуація обнадійли-

ва. До зими готові 197 тисяч житлових будинків із 205 тисяч. На 98 відсотків налагоджено котельні, замінено 467 кілометрів теплотрив із запланованих 477. Школи й дитсадки завершили приготування до морозів ще до 1 вересня, лікарні — до 15-го. Тож у разі надзвичайної ситуації батареї можуть потеплішати й раніше середини жовтня, переконувала представниця Мінрегіону: «Враховуючи зміни клімату, може бути так,

що опалювальний сезон розпочнеться раніше. Якщо у населеному пункті протягом трьох днів тримається середньодобова температура 8 градусів, то місцева влада має ухвалити рішення про початок опалювального сезону. Водночас, якщо тривалий час уночі температура опускається нижче 8 градусів, то це також є підставою почати обігрівати об'єкти соціальної сфери».

Однак експерти налаштовані критичніше, ніж

чиновники. Днями під час прес-конференції директор Інституту енергетичних досліджень Дмитро Маруніч запевняв, що через великі борги тепловиків перед НАК «Нафтогаз» (точної цифри поки що немає: від 8 до 17 мільярдів гривень) компанія може обмежити газопостачання. У профільному міністерстві сподіваються, що до такого сценарію справа не дійде. Не секрет, що лівова частина цих боргів — державні. Адже

різницю між реальною вартістю газу та тарифом для населення покриває бюджет. І саме цих грошей бракує, аби розрахуватися за «блакитне паливо».

— Коли ми розглядаємо борг теплостачального підприємства, то розуміємо, що різниця у тарифах має бути винесена за дужки, тому що це — зобов'язання держави. І держава виконає їх. Водночас є підприємства, які можуть сплачувати більше, але не роблять цього.

Там прийматимуться кадрові рішення. Але у них ще є час до 15 жовтня, аби виправити ситуацію, — прокоментувала ситуацію Олена Малежик.

Тож чи встигнуть робітники завершити ремонт, а керівники теплових компаній домовитися з «Нафтогазом» — покажуть найближчі дні. Школа, що синоптики не додають оптимізму енергетикам, прококуючи нові холодні цикли.

Вл. інф.

Головний приз фестивалю — луганським «фантазерам»

Луганська школа мультиплікації «Фантазери» Луганської державної академії культури та мистецтв здобула перемогу в номінації «Кращий анімаційний фільм» на I Міжнародному фестивалі кіно- телефільмів «Слов'янська казка», який відбувся у Болгарії. Фільм «Наші» присвячено діяльності та подвигу підпільної молодіжної організації «Молода гвар-

дія» і є першим повнометражним мультиплікаційним фільмом, створеним за роки незалежності України. Музичне оформлення створювали спеціально для мультфільму, сценарій написано за документальними матеріалами і спогадами очевидців і найголовніше — анімація створювалася учнями школи мультиплікації «Фантазери» і студентами

кафедри художньо-комп'ютерної графіки ЛДАКМ. Слід нагадати, що на фестиваль було представлено понад 300 робіт з багатьох країн, але головний приз дістався представникам України. Нагорода кінофестивалю «Болгарська троянда» тепер займе одне із кращих місць у колекції академії.

Алла АНТИПОВА.

Луганськ.

На знімку: головний приз фестивалю «Болгарська троянда» дістався луганським «фантазерам». Фото прес-служби ЛДАКМ.

КАЛЕЙДОСКОП ВІСТЕЙ

Привітали батьків, чий діти народилися у День Вінниці

Нову традицію започаткувала Вінницька міська влада — нагороджувати батьків, чий діти народилися нинішнього року і народжуватимуться далі у День міста. Перші одинадцять сімей запросили до міськради, де міський голова Вінниці Володимир Гройсман вручив їм вітальні листівки, сертифікати на придбання дитячих візочків та іграшки.

Віктор СКРИПНИК. Вінниця.

Ні, не перевелися багатирі!

А точніше — багатирки! У харківському пологовому будинку № 2 на світ з'явилася дівчинка вагою п'ять кілограмів і зростом 59 сантиметрів!

— Спочатку жінка народжувала самостійно, перейми проходили, як зазвичай, але дитинча довго не могло народитися. Тому довелося зробити кесарів розтин, завідувачка відділення Тетяна Шпичко. — Операція пройшла успішно. Мама й дівчинка почуваються добре. Великих дітей мені доводилося приймати не раз, а от п'ятикілограмову дитину — вперше, — розповіла лікарка з чималим досвідом. — Випадок якщо й не унікальний, то вельми рідкісний.

Днями немовля та її батьків за доброю традицією медики проводять до ганку пологового будинку. У родині Владислава і Світлани це вже друга дитина. Перша народилася зі звичайною вагою. У

кого пішла дочка, тепер гадають батьки й намагаються знайти багатирів у кронах своїх генеалогічних дерев.

Микола КОСИЙ.

Харків.

ЦИФРА

450 тонн

заборонених та непридатних хімічних засобів захисту рослин вивезено з території Хмельницької області впродовж двох останніх років. 15 районів уже повністю звільнено від цих небезпечних речовин.

Віра ШПИЛЬОВА.

Зливові потоки зруйнували автодороги

В Одеській області шість магістралей опинилися в зоні підтоплення. На півдні регіону йдуть сильні дощі, які розмивають під'їзні колії до сіл. Величезний провал після тривалої зливи утворився на дорозі місцевого значення біля Веселої Долини Тарутинського району.

Служба автомобільних доріг і державне підприємство «Одеський облавтодор» задіяли всі сили й необхідну техніку для забезпечення проїзду до підтоплених сіл.

Відбудовні роботи проводяться не тільки в Тарутинському, а й Болградському районі, між селами Нові Троїня та Горodne. Тут зливові потоки зруйнували дорожнє полотно, а біля Дмитрівки

утворилися численні ями. Роботи з усунення дефектів проїжджої частини ведуться і в Арцизькому районі.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Одеська область.

За життям тварин у притулку спостерігатимуть веб-камери

Їх встановлюють у хмельницькому притулку для тварин «Добро» на вимогу ініціативної групи волонтерів. Останні переконані, що там не вдалося створити належних умов для утримання тварин. Щоб кожен міг переконатись, як насправді живуть чотирилапі, у режимі он-лайн працюватимуть веб-камери, які фіксуватимуть усі порушення.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

Хабарники у погонах відповідатимуть у суді

На Сумщині затримали групу працівників митного посту «Суми-Центральний». Їх підозрюють у хабарництва. Як з'ясували співробітники СБУ, митники вимагали і отримували винагороду за безперешкодне ввезення на територію України імпортованих автомобілів за значно заниженими тарифами. Діяло організоване угруповання протягом кількох років. Затримані хабарники чекають вироку суду, а слідство продовжує з'ясовувати обставини справи.

Владислав ЖМУРКОВ.

Сумська область.

60 лампад Міжнародної вахти пам'яті

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Учасники Вахти пам'яті вшанували загиблих на меморіалі на Савур-Могилі — легендарній висоті, де в 1943 році точилися бої за визволення Донбасу, — запаливши рівно 60 лампад, за кількістю знайдених воїнів. А в наметовому містечку пошуковців під час хвилини мовчання схилили голови перед світлою пам'яттю героїв.

Зараз триває пошук родичів загиблих — можливо, хтось із них побажає забрати прах і перепоховати вдома, повідомив учасник експедиції Олександр Мальцев. За час робіт вдалося виявити чимало предметів часів Великої Вітчизняної війни: снаряди, каски, патрони, фляги. Одна із найцінніших знахідок — радянська військова рація.

«Коли почали піднімати, спочатку сумнівалися: справді, рація — дуже рідкісна знахідка, — розповіла Марина

Горьковенко із Ростовської області (Росія). — Коли вже відкрили і побачили, в якому вона стані, були здивовані. Телефонна рація, видно прилади, все працює. Хлопці, які пошуковою роботою займаються багато років, теж побачили це вперше».

А бойовий метал, зібраний на полях битв, — стріляні гільзи, рештки обшивки літаків, обгорілої танкової броні, снарядів «катюш», осколки, — стануть частиною семитонного Дзвону пам'яті. Такий монумент передбачається спорудити на кордоні трьох держав — України, Росії та Білорусі — та приурочити до 70-ї річниці Перемоги у травні 1945 року. Допомогу в організації та проведенні Вахти пам'яті надав народний депутат України Валерій Омельченко. Майже 50 учасників акції отримали подарунки і подяки від депутата.

Ліна КУШ.
Донецька область.

Завели «головний» годинник Полтави

В обласному центрі після реконструкції урочисто відкрили приміщення пожежного депо з надбудовою-вежею, що має свій годинник. За більш ніж півстоліття розташована біля Центрального ринку споруда, яку називають «каланчею», а останнім часом ще й «полтавським Біг-Беном», стала однією з візитівок міста. За її циферблатом зв'язали годинники, тут призначали побачення не одне покоління полтавців. Однак близько десяти років тому головний годинник міста зупинився. За цей час стіни набули непривабливого вигляду. Тож на їхню реконструкцію з міського бюджету виділили понад мільйон гривень.

За ці кошти з допомогою господарів приміщення — пожежників — замінили покрівлю, двері, оновили фасади, а на вежі висотою понад 35 метрів установили новий годинниковий механізм і циферблат. Останній тепер, за словами міського голови Олександра Мамаєва, показує «найточніший час у

Полтаві». Досягають цього завдяки налаштуванню супутникового модуля, що зв'язує час кожні п'ять хвилин і автоматично вносить відповідні корективи. Рівно через годину з 7-ї до 21-ї лунають мелодії дзво-

нів, їх відлік починається з гімну Полтави. Вночі вежу підсвічують.

Василь НЕІЖМАК.

Полтава.

На знімку: «Полтавський Біг-Бен» видно здалеку.

Фото автора.

Конфіскували автомобіль, човен та 150 кілограмів риби

У трьох браконьєрів, спійманих під час рейду працівників міліції порту «Чернігів» та Держрибохорони поблизу села Редьківка Ріпкинського району, вилучили 150 кілограмів риби. Її вони вилунали шляхом елек-

троглушіння. Зловмисники пересувалися безшумно на човні з електричним двигуном. За незаконний вилов риби рибалки позбулися такою автомобіля, гумового човна, електродвигуна, акумулятора, які у

них конфісковано. Браконьєрів очікує суд і можливе позбавлення волі на три роки.

Сергій ПАВЛЕНКО.
Чернігів.

Фото СЗГ УМВС України в Чернігівській області.

Прокуратура розслідує обставини падіння військового вертольота

Слідчо-оперативна група, що працювала на місці пригоди, вилучила бортовий самописець, який має прояснити причини аварії, якої зазнав 18 вересня вертоліт Мі-24 під час виконання посадку на військовому аеродромі «Бельбек» поблизу Севастополя.

Як повідомила прес-секретар Севастопольської прокуратури Ольга Коробко, встановлено, що сталося руйнування гвинтів, правої консолі, шасі та численні пошкодження фюзеляжу.

На щастя, обійшлося без жертв, щоправда двох льотчиків довелося госпіталізувати до Військового медичного клінічного центру Кримського регіону України.

Лікарі кажуть, що їх стан — задовільний. Командир екіпажу госпіталізації не потребував. Вертоліт належить військовій частині Командування Сухопутних військ ЗС України і був відряджений до м. Севастополя для участі в навчаннях. До слова, транспортно-бойові вертольоти Мі-24 серійно випускаються з 1971 року, вони експортувалися та активно використовувалися під час бойових операцій в багатьох країнах.

Микола МАГДИЧ.
Севастополь.

Місто Лева стає мобільнішим

У Львові триває Європейський тиждень мобільності, основна мета якого — пропаганда здорового способу життя, екологічних технологій, які роблять повітря в місті чистішим. Зокрема, в його рамках відбувається кінофестиваль «Ровер», де демонструються фільми не лише про велосипед як екологічно чистий вид транспорту, а й стрічки з екологічної тематики. Втім родзинкою фестивалю стали 10 педальних генераторів, з допомогою яких працюють кінопроектори.

Один з організаторів акції — Ілля Данилюк каже, що під мобільністю вони розуміють не лише пропаганду велосипеда як засобу пересування, а набагато ширше поняття. За його словами, це цілий спосіб життя сучасного громадянина, який дбає про екологію свого міста.

До речі, організатори акції також оприлюднили дані соціологічного дослідження, яке було проведено Інститутом міста. Соціологи з'ясували, що майже кожен п'ятий львів'янин такі є власником велосипеда, однак лише 60 відсотків з них готові їх використовувати як засіб пересування у місті.

Головними причинами, які стримують громадян використовувати велосипед, є відсутність велодоріжок та страх їздити львівськими вулицями.

Проте якщо говорити про велодоріжки, то нині міська влада активно взялася за їх будівництво — до кінця року у місті мають намір збудувати 50 кілометрів, це при тому, що минулого року їх майже не було. Наприклад, зараз вже збудована велодоріжка вздовж вулиці Липинського, також завершується їх будівництво вздовж

двох магістральних вулиць міста Наукової та Стрийської. У перспективі розрізнені зараз велодоріжки повинні об'єднатися в єдину мережу. При цьому у місті не лише активно будують велодоріжки, а й слідкують за тим, щоб на них не паркувалися автомобілі. Наприклад, нещодавно Державтоінспекція провела службове розслідування стосовно своїх інспекторів, які мали необачність припаркувати авто ДАІ на велодоріжці. Також одна з великих львівських фірм на знак вибачення за свого працівника, який припаркував авто на велодоріжці, профінансувала встанов-

лення кількох десятків стовпчиків, які обмежують в'їзд автомобілів на тротуар. Річ у тім, що зараз у Львові набула поширення громадська ініціатива «Дайте пройти», мета якої — звільнити тротуари від припаркованих автомобілів, зокрема, за допомогою встановлення обмежувальних стовпчиків. Їх встановлення фінансує і львівська влада, тож уже на частині вулиць міста автомобілі не мають можливості паркуватися на тротуарі. Оскільки тротуари у Львові зазвичай — вузькі, то проблема є особливо актуальною, і, найголовніше — її таки вдалося зрушити з мертвої точки.

Олександр СИРЦОВ.

Львів.

НАМ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, ЩО...

...прісну воду видобували незаконно

У Кам'янець-Подільському районі на Хмельниччині директори двох приватних підприємств, використовуючи воду для сільськогосподарських потреб, завдали державі шкоди на суму понад 380 тисяч гривень. У обох не було дозволу на експлуатацію артезіанської свердловини. Незважаючи на це, фермери відібрали близько семи тисяч кубометрів прісної води.

За вказаними фактами прокуратура відкрила кримінальні провадження за частиною 2 статті 367 Кримінального кодексу України (службова недбалість, що спричинила тяжкі наслідки). Санкція статті передбачає покарання у вигляді позбавлення волі на строк від двох до п'яти років та штраф від 1700 до 4 250 грн. Одного з директорів суд уже визнав винним у вчиненні кримінального правопорушення. Щодо іншого зловмисника, то нині триває досудове розслідування.

Віра ШПИЛЬОВА.

ФОТОФАКТ

В Ужгородському національному університеті відбувся урочистий запуск маятника Фуко. За твердженням представників вишу, маятник безперервної дії поки що - єдиний в Україні та на пострадянському просторі.

На знімку: ректор УжНУ професор Федір ВАЩУК (третій праворуч) демонструє роботу маятника голові ОДА Олександру ЛЕДИДІ.

Фото надане прес-центром облдержадміністрації.

...до ювілею області ветерани отримали виплати

Майже 1400 ветеранів отримали грошові виплати з нагоди 70-ї річниці визволення Луганщини від фашистських загарбників.

Така разова фінансова допомога надана у рамках Комплексної обласної програми соціального захисту ветеранів війни, праці, військової служби, пенсіонерів та громадян похилого віку.

Виплати з обласного бюджету призначено інвалідам війни, що отримали поранення, контузії та захворювання під час Великої Вітчизняної війни 1941—1945 років. Їх загальна сума — майже 700 тис. гривень.

Алла АНТИПОВА.

Луганськ.

«На четверо розкопана, Розрита могила.

Чого вони там шукали?

Що там схоронили Старі батьки?...»

(«Розрита могила», Березань, 9 жовтня 1843 року)

Тарасовими шляхами по Київщині

«І МЕРТВИМ, І ЖИВИМ,
І НЕНАРОДЖЕННИМ...»

«І в Яготині свято бережуть спогади про Кобзаря»

«Ми віримо, що ці стіни пам'ятають Тараса, — каже Лілія Загородня, показуючи нам кімнати, в яких колись творив, мріяв, співав гість Репніних. — Хоча, звичайно, майже все тут довелося перебувати по-новому: так склалося, що гостьовий флігель, як і сам маєток, став жертвою не так часу, як людей...»

Шевченко мешкав у дерев'яному флігелі з чотирьох кімнат. Його стіни і стеля були оздоблені фресками; за переказами, їх власноручно виконав Тарас Григорович: майстерності фрескового живопису навчився в художника-альфрейщика Ширяєва, коли його учнем брав участь у розпису Маріїнського театру в Петербурзі. В часи, коли «соціальної справедливості» встановлювали найпопулярнішим методом — пограбуванням і руйнуванням, флігель з дивовижними фресками... розібрали на дрова. «Достойно» пом'янули Тараса в «сім'ї вольній, новій»...

ловича Семеняки, за що йому дуже вдячні не лише музейні працівники, а й численні відвідувачі, флігель Шевченка на решті довели до ладу», — переповідає нелегку «біографію» пам'ятки пані Загородня.

На жаль, тут зберігаються лише фотокопії картин Тараса Григоровича. Не залишилося сліду і від колекції живописних робіт, якою володіли Репніні: тільки одна оригінальна картина «Сліпець із хлопчиком» дивом убереглася з тих далеких часів, її родина привезла колись з Європи. Доля цієї роботи невідомого італійського художника, датованої XIX ст., до речі, сама по собі цікава. Передало її у щойно відкритий музей подружжя Купрій: їхня прабабуся колись служила у князя і, коли руйнували маєток, забрала картину додому. Аж через кілька поколінь її повернули «правонаступнику» господарів: очевидно, така риса, як чесність, у цій родині цінувалася більше, ніж матеріальна вигода від продажу речі, яка вже стала майже фамільним надбанням. Реш-

споруджений в іонійському архітектурному стилі, він відрізнявся від інших церков своєю оригінальністю. Храм до наших днів, як і багато що з тодішніх архітектурних — і не тільки — шедеврів не «дожив». Тому його опис в «Близнецах» має не лише літературну, а й краєзнавчу цінність.

«Звичайно, невпізнанно змінився Яготин. І втрат зазнав за цей час, і набутоків. Але якби Тарас Шевченко зараз глянув на наш край, він неодмінно зрадів би. Люди, як і тоді, люблять співати, знають багато старовинних пісень, цінують мистецтво, килимарство. Які в нас знамениті майстри! Ні, яготинці за своєю суттю залишилися яготинцями, тими самими, з якими залюбки проводив свій час наш дорогий Кобзар», — оптимістично завершила екскурсію кімнатами флігеля Лілія Загородня.

Пройшовши наостанок територією колишнього пишного князівського володіння, яке і «ворони розклювали, і сороки розклювали» майже до повного знищення (залишилася одна сьома частина маєтку), ми за Тарасовим маршрутом подалися до Березані.

найомився з галицьким літературним альманахом «Русалка Дністрова», де було вміщено твори Якова Головацького, Івана Вагилевича та Маркіяна Шашкевича. Платон Лукашевич хотів віддати Шевченкові деякі праці галицьких письменників, аби той допоміг у столиці провести їх через цензуру.

Дружби однак не склалося. Повіривши спочатку в лібералізм, патріотизм та освіченість господаря, Кобзар згодом гірко в ньому розчарувався. І були серйозні підстави. Вирваний з кріпацької неволі, поет дуже болісно реагував на найменший прояв поміщицького самодурства. Патріотизм для нього полягав не лише в зацікавленні пана старовиною, а й у ставленні до закріпачених українців. У цьому плані «українофіл»-етнограф був справжнім деспотом. «Шевченко став свідком кріпосницької сваволі Лукашевича, — розповідає директор Березанського музею Галина Рих. — Узимку, в люту стужу, цей пан посилав свого кріпака пішки в Яготин до Тараса у якійсь дріб'язковій справі й наказує йому повернутися з відповіддю того ж таки дня. А це 30 верст в один бік. Уявіть собі, в заметіль. Пішки. Дізнавшись про такий наказ, Шевченко обурюється. Він не може залишити в себе посылки на його голову панський гнів, тому з відповіддю не затримується. Пише гострого листа Лукашевичу з повідомленням, що назавжди пориває з ним знайомство. Кріпосник від такої звістки нахабніє зовсім: відповідає Тарасові, що в нього триста таких свинопасів, як Шевченко. Мовляв, втрати не буде...».

Цей випадок справді є доведеним історичним фактом. Біографи Кобзаря згадують, що Тарас, розповідаючи під свіжим враженням цю історію Варварі Репніній, «ридав, як дитина». Купившись на удаваний лібералізм, Шевченко надалі намагався уникнути таких помилок: тільки після розповіді селян про ставлення до них пана, вирішував, їти до нього в гості чи знехтувати...

Утім, Березань більше відома іншою історією. Саме тут, 9 жовтня 1843 року, поет написав свою знамениту «Розриту могилу» — гнівну і все ще актуальну (!) поезію, вбивчу правдивість якої ховали за клямом цензури і в царській Росії, і довгий час за радянської влади. Схоже, і нині є немало охочих «вирвати» «Розриту могилу» зі сторінок «Кобзаря». «Степи мої продані Жидові, німоті. Сини мої на чужині, На чужій роботі. Дніпро, брат мій, висихає, Мене покидає, І могили мої милі Москаль розриває... А тим часом перевертні Нехай підрастають Та по-

Галина Лаврентіївна Рих розповідає про Тараса Григоровича, наче про близького родича.

можуть москалеві Господарювати, та з матері полатану Сорочку знімати. Помагайте, недовлюдки, Матір катувати»...

Дослідники життя і творчості Кобзаря стверджують, що цю поезію він написав під враженням від такої картини: Шевченко їхав старим яготинським шляхом і побачив, що на полях Лукашевича солдати розкопують одну із стародавніх козацьких могил. Розкопують вочевидь не археологи і не для наукових розвідок. Лопатами махають москалі (солдати): або шукають скарб за наказом якогось офіцера, або ж просто рівняють землю, аби на вимогу імперських шовіністів знищити навіть згадку про славу минувшину України. І поет не стримав гнівних емоцій!..

Можна уявити, який переполох збурили ці рядки в ті часи, якщо й нині пророцтво Тараса Шевченка влучає в «яблучко»!

Нині над розритою могилою височіє курган

Директору й ініціатору створення березанського музею Галині Лаврентіївній Рих — майже 95 років. Про Тараса Григоровича розповідає так, наче зростає з ним разом — з деталями, про які не кожен столичний науковець знає. Легко цитує Шевченкові вірші. «Це тепер, — каже, — комп'ютеризація, Інтернет, а колись допомогли батькам попорити худобу, запалили свічку і читаємо «Кобзаря». Ось і вивчила напам'ять...».

Галина Лаврентіївна

мерзлякувато тулиться до увімкненого в кабінеті радіатора, хоча на вулиці й теплінь. Роки... Але вмити забуває про вік, коли питаємо про місце, де Кобзар побачив розриту могилу, і погоджується разом з березанським сотником Михайлом Ніколенком нам його показати. «Нині над могилою височіє курган. Його насипали наші козаки...», — розповідає дорогою. Пан Михайло уточнює, що зробили це після консультації з Галиною Лаврентіївною, і вона благословила їх на «відновлення історичної справедливості. Казала, що Тарас Григорович був би задоволений таким рішенням...».

Директор музею — беззаперечний авторитет з усіх питань, коли йдеться про історію. Адже це саме завдяки їй, тоді просто вчительці, вдалося відшукати легендарне місце. Ще живі були старожити, які пам'ятали розповіді своїх дідів про перебування в них Шевченка, його обурення Лукашевичем і розкопками стародавньої могили. Один із цих патріархів і показав Галині Лаврентіївній її точне місце поблизу старого яготинського шляху. Насипаний курган та пам'ятний знак — камінь з вибитим написом, що тут і є «Розрита могила», можна побачити з вікон електрички, що прямує в Гребінківському напрямку (про те, як козаки насипали курган і як нині в Березані вшановують пам'ять автора «Розритої могили», читайте в одному з наступних номерів «Голосу України»).

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Фото

Андрія НЕСТЕРЕНКА.

На місці розритої могили козаки насипали курган: історичну справедливість поновлено.

У 80-х роках минулого століття почали відбудову. Відродженням пам'ятки всенационального значення активно перейнявся музейний ентузіаст району Олександр Непорожній, однак через пам'ятну економічну скруту справу довелося припинити — майже на 20 років. Хоча, знову ж таки, вимушена «консервація» об'єкта не зупинила мародерів. Уже покладений за старовинним зразком паркет розікрали, поцупили, розтаскали все, що можна було викрутити, навіть вікна розбили... «І лише 2003 року, за сприяння нашого тодішнього і теперішнього голови райдержадміністрації Володимира Пав-

та картин — «роз'їхалася» по світах або осіла в приватних колекціях вітчизняних шанувальників живопису. Деякі роботи можна побачити в музеї Ханенка.

Серед експонатів флігеля виставлено предмети з князівського сервізу, ікони того періоду та вишукані меблі. Звісно, наряд чи саме на цьому ліжку відпочивав Тарас, але те, що воно старовинне — незаперечний факт.

Шевченко легко орієнтувався не лише в межах маєтку. Він добре знав усі закутки Яготина. У повісті «Близнець» Тарас Григорович подав короткий опис Троїцької церкви, збудованої наприкінці XVIII ст. Це був храм надзвичайної краси:

Березанські мотиви: «світе тихий, краю милий»

До Березані, селища на берегах річечки Недри, Тарас Шевченко вперше завітав у серпні того самого, щедрого на знайомства і творчість, 1843 року. Тут жив український етнограф, автор збірника «Малоруські і червоноруські думи і пісні» Платон Лукашевич. Рід цього березанського пана славився українським патріотизмом. Сам етнограф неабияк пишався, що в його прадіда Якіма Лукашевича гостював мандрівний філософ Григорій Сковорода. Знайомство було обопільно корисним: Тарас через Лукашевича оз-

Мудрість, відповідальність, чуйність

Цими днями своє 75-річчя зустрічає Герой України, народний депутат України, почесний президент ПАТ «Маріупольський металургійний комбінат імені Ілліча» Володимир Бойко (на знімку). З його іменем пов'язана ціла епоха в історії міста та країни. Його знають як людину, в якій поєдналися високий професіоналізм і життєва мудрість. Про це говорять виборці, народні депутати, промисловці, керівники місцевої влади, з якими напередодні ювілею спілкувався «Голос України».

Юхим Звягільський, народний депутат України:

— Знаю Володимира Семеновича багато років — і як керівника великого підприємства, і як народного депутата України, і як порядну, принципову та чуйну людину. На шахті імені Засядька знають і не забувають, що саме тут розпочинав свою трудову діяльність майбутній генеральний директор Маріупольського металургійного комбінату імені Ілліча, коли після школи за комсомольською путівкою приїхав на будівництво вугільного підприємства. Згодом шахту і комбінат еднали міцне співробітництво: ми постачали металургам високоякісне коксівне вугілля й одержували від «іллівців» якісний метал.

Володимир Семенович — фахівець, який знає металургійну галузь, як ніхто інший. Його досвід, знання, трудове загартування й авторитет у колективі давали змогу підприємству багато років бути флагманом галузі. Ми часто зустрічалися з Бойком у 1993—1994 роках, коли я виконував обов'язки глави уряду. Через кризу неплатежів металургійні підприємства опинилися на межі зупинення. Володимир Семенович був дуже стурбований таким станом справ, приїжджав до Кабміну, пропонував різні шляхи виходу із кризової ситуації, адже від роботи підприємств залежала доля тисяч українців і наповнення бюджету. І в наступні роки генеральний директор завжди обстоював інтереси галузі, рядових металургів та їх родин, відкрито й прямо порушував питання на нарадах, перед Президентом України, Прем'єр-міністром, керівниками відомств. Саме завдяки активній позиції Бойка 1999 року парламент ухвалив закон «Про проведення економічного експерименту на підприємствах гірничо-металургійного комплексу України». Цей закон дозволив металургам поповнити обігові кошти і знову почати роботу.

Це людина, яка не звикла торгувати принципами. Пам'ятаю, у вересні 2005 року у Верховній Раді України на засіданні фракції

вирішувалося питання про майбутнє голосування за кандидатуру Юрія Єханурова на посаду прем'єр-міністра. Фракція збиралася голосувати «проти». Я взяв слово і заявив, що голосуватиму «за» цього кандидата, тому що добре знав його ділову якість. Це було сприйнято як відкриття і сміливу заяву. Наступного дня під час голосування разом зі мною голоси «за» віддали члени фракції Володимир Бойко та Сергій Матвієнков. Їх тоді виключили із фракції за те, що вони не оголосили напередодні про свою позицію. А наступного дня, після дебатів, під час повторного голосування фракція все-таки віддала свої голоси за Єханурова й була змушена зробити гарний жест — запропонувати Володимиру Семеновичу знову стати членом фракції. Та він відмовився. Сьогодні ми з ним знову в одній політичній команді, і я цьому щиро радий.

Не знаю іншого керівника, який би служив справі з такою душевною щедрістю, енергією та добротою, з такою мужністю і терпінням добивався б поставлених цілей. Це чесна і порядна людина, яка виправдовує довіру виборців і завжди діє відповідно до інтересів людей. Певен, ще багато років Володимир Семенович, будучи почесним президентом комбінату імені Ілліча, принесе багато користі його колективу, Маріуполь та всій країні своїми мудрими, цінними порадами, спрямованими на піднесення і розвиток чорної металургії як провідної галузі економіки України.

Сергій Матвієнков, народний депутат України:

— Одна із найважливіших, на мій погляд, якостей Володимира Семеновича — людяність. Те, чого завжди він навчав і прикладом чого був сам, — це розуміння того, що для підприємства виробничі та технічні завдання дуже важливі, але при цьому не можна ніколи забувати про людей. У нього позиція завжди одна і принцип один: стань на місце людини, яка до тебе звертається, і спробуй розв'язати цю проблему. Ніколи не

відмахуйся і ніколи не відбивайся. Можеш — допоможи. От головний принцип, який він обстоював у будь-якій ситуації.

Здавалося б: керівник такого рангу, який вирішував нерідко завдання не просто на рівні підприємства і галузі, а навіть на рівні держави, — куди йому до дрібниць? Ба ні. Для нього не було питань дрібних, середніх. Він розумів: якщо людина звертається — отже, її треба, а якщо треба — отже, треба допомагати. Хочу зазначити, що і

Вітання ветеранів з Днем визволення Маріуполя.

сьогодні в парламенті у Володимира Семеновича така само позиція. Розглядаючи той чи той законопроект, він насамперед дивиться на перспективу: що дасть новий закон людям. Така позиція, безумовно, потребує величезної самовіддачі, фізичних і душевних сил, але такий Бойко. І це завдяки цій людяності він зажив народної поваги і високого авторитету.

Георгій Скударь, президент АТ «Новокраматорський машинобудівний завод»:

— Володимир Семенович Бойко — самобутня людина, на плечі якої серед багатьох інших керівників лягла перебудова, велика відповідальність за долю колективу в період цільового паралічу центральної влади та наступні роки повільного становлення державності України. Прекрасний виробник, він почав із самих низів і завдяки невтримному прагненню до самореалізації, удосконалення,

прагнення бути кращим, в остаточному підсумку, був обраний директором заводу. Знання виробництва, людського потенціалу допомагало йому бути лідером і ефективно керувати підприємством.

Відмінною рисою Володимира Семеновича завжди були велика любов і турбота, усвідомлення колосальної відповідальності за долю десятків тисяч людей, адже практично половина Маріуполя пов'язана з комбінатом. І генеральний директор тримав на своїх плечах величезний колектив за цього всьїм нестійкого, суперечливого економічного укладу, що змінювався, забезпечував металургів роботою та зарплатою. Гадаю, десятки тисяч людей нині вдячні керівнику за те, що він допоміг їм пережити найважчі роки.

Я від усього серця вітаю Володимира Семеновича із прекрасним ювілеєм. Хочеться побажати йому здоров'я, якого завжди не вистачало, і найкращих відчуттів у ці ювілейні дні. Нехай його серце наповнюється теплотою, ніжністю та любов'ю людей, які з вдячністю скажуть юві-

ся дуже динамічно. І дії генерального директора тоді були дуже чіткими та конкретними.

Його відрізняє шанобливе ставлення до дітей, до старих, до людей взагалі. З іншого боку — висока вимогливість, насамперед до себе. Робочий день генерального директора починався о п'ятій ранку і закінчувався пізно ввечері. Це ефективний менеджер, який сформувався як менеджер світового класу. Він знав світовий ринок металу, його особливості і працював на випередження. Всі ці якості допомогли протягом 23 років керівництвом зберегти підприємство, розбудувати його і мати перспективу.

Він може пишатися тим, що було зроблено на підприємстві й у цілому по місту. Розчищення русла ріки Кальчик, будівництво спортивного комплексу, газифікація селищ, вода, підготовка шкіл до нового навчального року, благодійна допомога жителям... Він ніколи не стояв осторонь. Завжди вникав у суть, і з будь-якою питання з ним можна було розглядати ті або інші міські проблеми. І якщо Во-

лодимир Семенович бачив, що в даній ситуації Маріуполью складно, — відгукувався або надавав допомогу.

Як народний депутат України, Володимир Бойко займає чітку громадянську, державну позицію. Ми з ним регулярно спілкуємося, депутат цікавиться станом справ у місті, з наповненням бюджету й іншими. Готовий долучитися до процесу, активно обстоюючи інтереси виборців. Як і раніше, з великою зацікавленістю ставиться до міського життя і бере в ньому найактивнішу участь.

«Голос України» приєднується до численних поздоровлень ювілярові і бажає Володимир Семеновичу Бойку міцного здоров'я, успіхів у роботі на благо людей, нових висот зрілості та професіоналізму!

Записала Ліна КУЩ.

Фото надано прес-службою народного депутата.

ПОВЕРТАЮЧИСЬ
ДО НАДРУКОВАНОГО

Додаткові платежі за оформлення закордонного паспорта суд визнав легітимними

А в Антимонапольному комітеті вважають, що не всі платежі мають сплачуватися

23 лютого цього року в статті «Оформити закордонний паспорт коштує в три рази дешевше, ніж вимагають чиновники» ми розповідали про історію Руслана Ж. із Запоріжжя, який в суді апеляційної інстанції довів, що сплачувати послуги Державної міграційної служби за оформлення і видачі паспорта та вартість бланка паспорта не треба, оскільки це не передбачено Законом України «Про порядок виїзду з України й в'їзду в Україну громадян України» і Правилами оформлення і видачі паспорта громадянина України для виїзду за кордон і проїзного документа дитини, їх тимчасової затримки і вилучення (затверджені постановою Кабінету Міністрів України № 231 від 31 березня 1995 року). Апеляційний суд пристав на позицію Руслана Ж. і зобов'язав чиновників оформити паспорт за 170 гривень держмита, без будь-яких інших платежів. Не погодившись з таким рішенням, Управління державної міграційної служби у Запорізькій області подало касаційну скаргу, яку 17 вересня Вищий адміністративний суд України задовольнив. Отже, Руслану Ж. відмовлено у задоволенні його позову, тож за послуги міграційної служби з оформлення і видачі паспорта і вартість бланка закордонного паспорта треба платити.

В той же час 30 серпня 2013 року відбулася прес-конференція державних уповноважених Антимонапольного комітету України Сергія Шершуна та Сергія Нетудихати, на якій було повідомлено, що у 2013 році до Антимонапольного комітету України надходила численна кількість скарг громадян України на дії органів Державної міграційної служби України, які, зокрема, мають місце під час організації надання адміністративних послуг з оформлення та видачі паспорта громадянина України для виїзду за кордон.

У ході дослідження було встановлено, що у 2013 році в приміщеннях ДМС України заявникам-громадянам України бланки заяв, а також квитанції на оплату адміністративної послуги видають не службовці ДМС України, а працівники ДП «Документ», з яким ДМС України уклала договір про співробітництво. У перелік квитанцій входять квитанції на оплату консультацій державного підприємства, оплату страхових послуг та інші, які не є обов'язковими. Так, інформаційно-консультаційні послуги фактично є технічним заповненням бланка анкет, яку заявник за умов наявності бланків може заповнити без допомоги третіх осіб, а їх вартість становить від 30 до 180 грн.

Згідно з законодавством України, для отримання паспорта громадянина України для виїзду за кордон у звичайному режимі до 30 днів обов'язково є оплата лише державного мита — 170 грн, вартості бланку — 120 грн та послуг — 87,15 грн.

Дії ДМС України, які полягають у укладанні з ДП «Документ» договору про співробітництво на умовах надання цих послуг працівниками ДП «Документ», містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді антиконкурентних дій органу влади, зокрема шляхом делегування окремих владних повноважень підпорядкованому підприємству, що може призвести до спотворення конкуренції, — вважають в Антимонапольному комітеті.

З метою припинення дій, які містять ознаки порушень законодавства про захист економічної конкуренції, Антимонапольний комітет України надав ДМС України обов'язкові для виконання рекомендації щодо вжиття заходів з метою недопущення нав'язування громадянам України необов'язкових платних послуг під час отримання ними паспорта громадянина України для виїзду за кордон.

Сергій ДЕМСЬКИЙ.

Що може врятувати сільські заклади від закриття?

СЕРЕДНЯ ШКОЛА: ДО ПАРЛАМЕНТСЬКИХ СЛУХАНЬ

Як уже повідомляв «Голос України», 23 жовтня ц. р. відбудуться парламентські слухання на тему «Доступність та якість загальної середньої освіти: стан і шляхи поліпшення». Редакція продовжує публікацію матеріалів з цієї проблематики (початок розмови у газеті за 11 та 13 вересня 2013 року).

Підтримує громада

Маленька школа нині немодна, нерентабельна, обтяжлива для влади, а, значить, неперспективна. Десятки їх уже зникли з освітянської мапи краю. Над багатьма нависла загроза закриття. Невже у сільських закладів, котрі й раніше не відзначались особливим розмахом і масштабістю, і справді немає майбутнього?

Відповідь на це запитання намагалась знайти у Ленковецькій школі, що у Шепетівському районі. З одного боку, це типовий приклад малокомплектного закладу. Разом із тими, кого автобусом привозять сюди із сусідніх сіл, набереться трохи більше сотні дітей. Весною було дев'ятеро випускників, нині лише семеро першокласників.

Але, от диво, про закриття ЗОШ ніхто й мови не веде. Навпаки, її демонструють як зразок для всієї області, яка активно допомагає. Так в чому ж секрет успішності здавалося б такого «неуспішного» за теперішніми мірками закладу?

Він сяє, як нова копійка. Ленківці бережуть свою школу. Батьки розповідають, що великих коштів на її утримання сільський люд давати не може: в рік на одного учня припадає не більше сотні гривень, котрі традиційно йдуть на ремонт чи купівлю чогось необхідного. Зате сил не

шкодують, коли треба побілити, пофарбувати, прибрати...

Та й діти навчені працювати. На сорока сотках вирощують картоплю, ще на дванадцяти — інші овочі. Поруч сад, продукція якого піде до ідальні і допоможе здешевити обіди.

Особлива гордість — пасіка і навіть гурток бджолярів. Три роки тому зібрав його колишній вчитель праці Валерій Синиця. Спочатку поставив у шкільному садку пару своїх вуликів, а тепер їх десяток. Восьмикласник Максим Гінчин та п'ятикласник Богдан Новацький (на знімку) вже потомственні бджолярі, бо в одного батько, в іншого — дід давно займаються цією справою. Усе, що роблять ленківчани для своєї загальноосвітньої, важко підрахувати у грошах. Але результат очевидний — маленька школа живе повноцінним життям.

Справжні знання коштують дорого

Голова Славутської райдержадміністрації Олег Несен розповів, що протягом трьох останніх років на харчування учнів не купували жодного кілограма овочів — все було вирощене на пришкольній ділянці. І цього сезону зібрали городини майже на сто тисяч гривень. У результаті собівартість шкільного обіду становить сім гривень, третину цієї суми перек-

рили саме овочі та фрукти зі шкільних городів.

Погодьтеся, для галузі, яка готова закрити десятки шкіл, аби зекономити кошти, це вкрай важливо. І в Славутському районі нині тішаться, що річні видатки на одного учня не перевищують 13,5 тисячі гривень. Це один із кращих показників в області, і майже вдвічі менший, ніж у тих закладах, від яких хочуть позбавитись.

Уроки фінансового виживання, які змушені освоювати сільські школи, справді вкрай важливі. Але не тільки вони самі рятують себе від закриття. Бо, якщо говорити про школу у Ленківцях, то не можна не сказати добре слово про місцеве господарство, котре плекає її та ще й дитячий садок. Як розповів його керівник Іван Вичавка, за останні п'ять років для школи виділили близько шестисот тисяч гривень. Не шкодували і для дитсадка. Не варто лукавити: хоча б яким запальним був ентузіазм учителів та завзято підтримка батьків, хороші знання важко дати...

...Славутський обласний спеціалізований ліцей-інтернат поглибленої підготовки учнів у галузі науки, де навчаються пе-

ревно сільські діти, ще пару років тому був просто злидарем. Що дивуватись, коли він розмістився у приміщеннях ще XVIII століття. Навіть тепер, попри часткові ремонти, ліцей не вражає зовнішнім блиском. Зате яка «начинка»! Ось клас фізики, приладдя для якого обійшлося в півмільйона гривень. Ось — хімії, що коштував 360 тисяч гривень. Таких в області немає. Та головне — із рівнем знань, які ліцейисти здобувають у цих класах, мало хто може зрівнятися. Приміром, середній бал під час цього річного ЗНО з математики сягнув 197.

Думки вГОЛОС

На одній із колегій ОДА пролунало: бідні сільські школи закрили, зате рівень знань в області зріс на 40 відсотків. Сказати відверто, важко провести залежність між цими показниками. Втім, як і виміряти загальний

рівень знань, освіченості, начитаності. Та й навряд чи потрібно нагадувати, що і глибинка народжує самородків.

Подумалось про інше: чи справді таке вже велике добро робимо для сільської дитвори, створюючи навчальні округи, намагаючись будь-що «підтягнути» рівень знань до небачених висот. Мало хто у майбутньому стане науковцем. Очевидно, більшості потрібна добротна середня освіта. І тієї, що дають сільські вчителі у невеликих класах, цілком достатньо. Зрештою, саме за таким принципом будується освітній процес у багатьох фінансово і соціально стабільних країнах. Чому ж ми все ще вимірюємо рівень освіченості показниками, балами та відсотками?

А в результаті тільки торік кількість загальноосвітніх навчальних закладів в області зменшилась на два десятки. До

певної міри можна виправдати це тим, що й число учнів скоротилось на півтисячі. Але вже цього вересня до першого класу пішло на 210 діток більше, ніж торік. Невже нічого не вчить гіркий досвід масового закриття дитсадків, що обернувся дефіцитом місць?

У департаменті освіти констатують: надзвичайно гострою залишається проблема утримання та належного забезпечення діяльності шкіл з малою наповнюваністю учнів. Таких в краї залишається 290, тобто більше третини. Причому понад півтори сотні з них — це школи, що мають до ста учнів. Тобто приблизно такі, як у Ленківцях. Але ж там ніхто й не думає скаржитись на рівень знань та якість викладання. То як із такими школами бути: закривати чи пропагувати?

Ірина КОЗАК.
Хмельницька область.
Фото автора.

Нові й нові джерела б'ють

ПРОФОРІЄНТАЦІЯ

Міжрегіональне вище професійне училище зв'язку дев'яносто років тому почалося зі школи фабрично-заводського учнівства, створеної при заводі «Ленінська кузня». Воно пережило чимало важких часів і пертурбацій. Вижило, вистояло! Та головний підсумок — майже 50 тисяч кваліфікованих робітників і молодших спеціалістів, відомих на підприємствах і в установах столиці та регіоні.

Діяльність МВПУ зв'язку високо оцінили прискіпливі представники Європейського фонду освіти. Досвід закладу вивчається не лише в Україні, а й в європейських країнах, зокрема, у Польщі.

Не один рік пішов на те, щоб сьогодні мати 23 модернізовані кабінети, дві лабораторії, 12 майстерень. В училищі є буфет, бібліотека з книжковим фондом 68 тисяч примірників, читальний, спортивний та тренажерний зали, гуртожиток на 192 місця. Але це, так би мовити, традиційний набір активів. Серед новацій — локальна комп'ютерна мережа, що об'єднує майже 350 сучасних комп'ютерів, загальнодоступний Інтернет. На базі училища діє унікальний навчально-виробничий комплекс, яким може похвалитися не кожен університет. В училищі

народжуються й успішно діють багато авторських проектів.

МВПУ пропонує своїм вихованцям розмаїту палітру професій сфери — зв'язку, документознавства та інформаційно-комунікаційних технологій, туристичного та готельного бізнесу. За новими програмами учні дістають знання з найсучасніших галузевих технологій, основ економіки та менеджменту, технічної естетики, галузевої екології. Авторські групи педагогічних працівників училища розробили державні стандарти з нових широко профільних професій «оператор телекомунікаційних послуг», «оператор з обробки інформації та програмного забезпечення». Серед пріоритетів — іноземна мова, оволодіння інформаційними технологіями, комп'ютером.

Окрім професійної підготовки, тут дбають про душу кожного учня, його культурний, морально-етичний та естетичний рівень. Благородній справі гуманітарного виховання слугують оркестр «Либідь», дівочий вокальний ансамбль «Перлинки», етнографічна студія «Золоте зерно», аматорський театр «Нова зоря», гурток декоративно-прикладного мистецтва «Соняшник», оркестр ударних інструментів «Киянки». Юні барабанщики відомі своїми виступами на багатьох сценах, в тому числі Національного палацу мистецтв «Україна». Учні закладу неодноразово здобували призові місця

на міських предметних олімпіадах і конкурсах професійної майстерності.

Тут у пошані наш найдорожчий скарб — українське слово, українські звичаї та обряди. Власне, практично кожний масовий захід має яскравий національний відтінок. Серед закоханих у поетичне слово — Марина Рудник, автор цього вірша:

О, рідна мово, чистая кринице!

Всі твою воду кришталеву п'ють,

І вона в тобі ніколи не скінчиться —

Нові й нові джерела чисті б'ють.

Очолує дружний колектив зв'язківців заслужений працівник освіти України Василь Петрович (на знімку).

«Якими б категоріями ми не намагалися визначити значущість ПТО, — переконаний Василь Сергійович, — я бачу її однією з найважливіших складових людського щастя».

Володимир БУРБАН, журналіст, член Національної спілки письменників України. Київ.

Фото надане училищем.

ВІДКРИТИЙ УРОК

Вивчати спадок великого педагога

У липні ц. р. Верховна Рада України прийняла постанову «Про відзначення 95-ї річниці від дня народження Василя Сухомлинського». Один із рекомендованих заходів нещодавно відбувся в столичному Будинку вчителя, де зібралися представники науково-педагогічної громадськості регіону. Такі урочистості, до речі, пройнуть у Кіровограді, у селищі Павлиш, в якому 22 роки жив і працював у школі великий Учитель.

На урочистому зібранні у Києві, на якому головував президент Національної академії педагогічних наук Василь Кремень, виступила, зокрема, донька талановитого педагога, науковця, письменника Ольга Сухомлинська. Академік НАПН, між іншим, представила присутнім онуку Василя Олександровича Лесоу, яка продовжує сімейні традиції на освітянській ниві.

Перед початком зборів його учасники ознайомилися з виставкою «Розвиток творчої особистості дитини», присвяченою знаменній події.

На виставці, яка працюватиме до кінця жовтня ц. р., представлено фото, особисті речі, документи, книги, рукописні твори.

Безперечно, її організатори досягли мети, яку ставили перед собою: розкрити концептуальні принципи Василя Олександровича щодо творчого формування особистості дитини за віковим критерієм; відобразити втілення їх у практиці сучасної школи; популяризувати та актуалізувати спадщину вченого як успішний педагогічний проект.

Виставка складається з кількох розділів: «Сторінки життєвого шляху Василя Олександровича Сухомлинського», «Творчий розвиток особистості школярів за віковими групами (дошкільна, молодші школярі, роки отрочества, юність)», «Розвиток ідей Василя Сухомлинського в сучасній освіті».

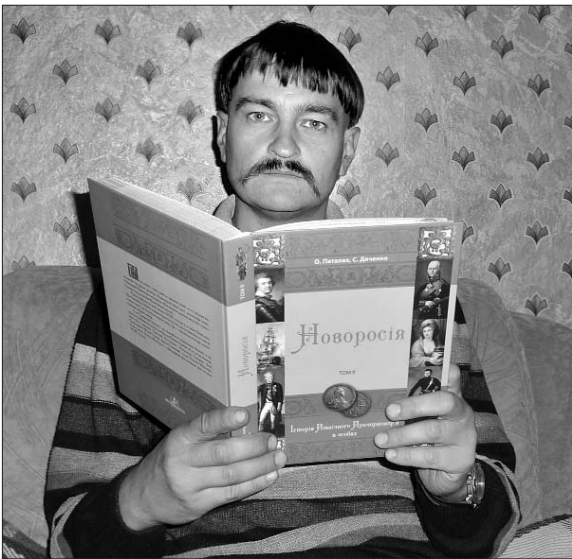
Херсонський науковець розшифрував «код Потьомкіна»

Зашифроване послання нащадкам, залишене у стінах найстарішого Свято-Єкатерининського собору Херсона, відновив та розгадав місцевий історик і знаний геральдист Олексій Паталах (на знімку). Досліджуючи життя російського художника Михайла Шибанова — автора відомого на-турного портрета Катерини II (1787) та керівника робіт зі створення храмового іконостаса, замовленого князем Григорієм Потьомкіним, Олексій висунув гіпотезу про те, що зображення свя-тих та порядок розташування ікон мали чітке символічне значення.

Так, на найпочесні-шому місці тоді розмі-щувався образ святої Катерини — небесної патронеси імператри-ці. Далі містилася іко-на святого Георгія По-бідоносця — покрови-теля православного воїнства. За ним — «Іоанн Богослов», «Юний Іоанн Предте-ча з ягням», «Апостол Петро» та «Апостол Павло», «Три святите-лі», «Андрій Первозва-ний», «Князь Володи-мир Рівноапостоль-ний» та «Князь Олек-сандр Невський». На думку історика, зобра-ження Георгія Побідо-носця поруч із авто-ром «Апокаліпсиса», твору про останню битву сил добра та зла, мало натякати на перемозі православного воїн-ства над Османською імперією. А Херсон повинен бути ключем від моря та суші (клю-чі апостола Петра), на якій проповідував

апостол Андрій Пер-возваний. Ікона Олек-сандра Невського на-гадувала, що будівниц-тву Херсона передувало зведення укріплен-ня Олександр-Шанс, а його назва запозичена з назви взятого князем Володимиром дав-ньогрецького Корсу-ня-Херсонеса, «звідки Русь охрестилася».

Отож, вважає нау-ковець, послання, наз-ване ним «кодом Потьомкіна» на честь одного з будівничих міста, мало б звучати так: «Херсон, предте-чею якого є фортеця святого Олександра Невського, заснова-ний князем Потьомкі-ним у пам'ять про дав-ній Херсонес, на зем-лях, де проповідував апостол Андрій Пер-возваний, є ключем від моря, відвойова-ним мечем воїнства Катерини II, продов-жувачки діянь імпера-тора Петра I, для виз-волення балканських

християн та остаточної перемоги над силами ісламу». Цю гіпотезу Олексій Паталах вик-лав у другому томі ґрунтовної розвідки «Історія Північного Причорномор'я в осо-бах», написаній спіль-но з краєзнавцем Сер-гієм Дяченком і нещодавно опублікованій. Та, на жаль, перекона-ти в існуванні «коду Потьомкіна» на власні очі херсонці та гості міста не можуть.

— Після революції собор закрили, а потім перетворили на музей атеїзму. Частина ікон з «символічного» пер-шого ряду іконостаса була знищена чи опи-

нилася у приватних колекціях, і лише дея-кі збережені у фондах Херсонського крає-знавчого музею. Нині послання нащадкам втрачене, і збереглися лише писемні згадки про аж ніяк не випад-ковий підбір та розмі-щення образів, — каже Олексій Паталах.

При підготовці своєї книги Олексій багато працював у обласному державному архіві, де виявив чимало доку-ментів XVIII—XIX сторіч, які ніде не пуб-лікувалися й не осмис-лювалися дослідника-ми. А саме там прихо-вані відгадки багатьох історичних таємниць,

що мали б розвіяти су-часні міфи про них. Зокрема, про малові-доме Бузьке козаچه військо, яке вкрило се-бе славою в російсько-турецьких війнах. Ос-танні десятиріччя у на-укових колах і поміж любителів історії хтось настійливо просуває ідею про те, що вій-сько чи не всуціль складало греки, болга-ри та серби, переселені Російською імперією до Північного При-чорномор'я. Але в об-ласному державному архіві науковець знай-шов оригінали указів Новоросійської губер-нської канцелярії, зок-рема — указ від лютого 1787 року про склад Бузьких козачих пол-ків з «колишніх запо-рожців і польської Ук-райни малоросійського походження люду». В «сповідних розписах» тодішніх храмів, додає Олексій Паталах, були переписані й сім'ї бузьких козаків із ха-рактерними україн-ськими прізвищами. Ще й нині у Вознесен-ському та Новоодесь-ькому районах Микола-ївської області квіт-ють вісімнадцять сіл, заснованих саме бузь-кими козаками!

Сергій ЯНОВСЬКИЙ.
Херсон.
Фото автора.

ЗА НОВИМИ ПРАВИЛАМИ

Усі валютні перекази в країні конвертуватимуться у гривню
Грошей гастарбайтерів це не стосується

Національний банк України (НБУ) 16 вересня видав постано-ву № 365, якою змінив правила обігу іноземної валюти на поточ-них рахунках фізичних осіб. З су-боти (21 вересня) валютні кошти при здійсненні переказів усере-дині країни зараховуватимуться на рахунки одержувачів у грив-невому еквіваленті.

У НБУ підкреслюють, що зміни стосуються лише операцій усе-редині країни: режим зарахуван-ня на поточні рахунки фізичних осіб інвалюти, яка надходить з-за кордону, поки що змін не зазнав.

Постановою НБУ встановлено, що надходження коштів в інва-люті в межах України на поточ-ній рахунок в інвалюті фізичної особи (резидента або нерези-дента) здійснюватиметься шля-хом переказу коштів в інвалюті з іншого власного рахунку або шляхом внесення готівки власни-ком рахунку. При цьому внесення готівкової інвалюти на поточний рахунок фізичної особи-нерези-дента здійснюється на підставі документів, котрі підтверджують джерела її походження.

Одночасно слід звернути ува-гу на те, що зазначена вимога не поширюється, зокрема, на операції з зарахування відсот-ків, нарахованих по залишку коштів на власному поточному або депозитному рахунках; опе-рації з казначейськими зобов'я-заннями України й облигаціями внутрішньої державної позики. Також це не торкнеться опера-цій купівлі-продажу, обміну (конвертації) інвалюти у випад-ках, установлених законодав-ством України й нормативно-правовими актами НБУ, і опера-цій з валютою, отрима-ною в порядку спадку-вання і за договорами дарування.

ОГОЛОШЕННЯ

Господарським судом Дніпропетровської області (49000, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1а) постановою від 10.09.13р. по справі № 904/6495/13 Товариство з обмеженою відповідальністю "Українські хімічні технології" (51900, м. Дніпродзержинськ, пр. Леніна, 51-27; ЄДРПОУ 31330072) визнано банкрутом, відкрито ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено голову ліквідаційної комісії Маглиш Ладу Сергіївну (51900, м. Дніпродзержинськ, вул. Сировця, 5-44).

Вимоги кредиторів приймаються протя-гом 30 днів з дня опублікування оголо-шення.

Постановою господарського Хмельницької області від 21.08.2013 р. у справі № 924/446/13 Закрите акціонерне товари-ство "Волочиськ-Метиз" (08320, Хмель-ницька обл., м. Волочиск, вул. Уральсь-ких танкістів, буд. 36; код ЄДРПОУ 32892154) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Янчу-ка Олександра Михайловича (свідцтво № 137 від 06.02.2013р., поштова адреса: 04086, м. Київ, вул. Чаплигіна, буд. 13).

Західна універсальна товарна біржа повідомляє про проведення аукціону з продажу майна банкрута Дочірнього підприємства "Полісінтез".

Аукціон відбудеться 23.09.2013 р. за адресою: м. Львів, вул. І. Франка, 9. Додаткова інформація: (032)225-56-83. Повний текст оголошення розміщено на веб-сайті: <http://zutb.lviv.ua/b1/> та в газеті Голос України від 05.09.2013 р.

Постановою господарського суду Запорізької області по справі 908/2863/13 від 12.09.2013р. визнано банкрутом ТОВ "ПРАЙС УКРАЇНА" (код ЄДРПОУ 35268773, адреса: вул. Горького буд. 57-А, м. Запоріжжя, 69063, р/р №26004060146323 в ПАТ КБ "ПРИВАТБАНК", МФО 305299) та відкрито ліквідаційну процедуру відповідно до ст. 95 Закону України N2343-XII від 14.05.92р. Ліквідатором призначено Варшавського Михайла Анатолійовича (ад-реса: вул. Горького буд. 57-А, м. Запоріжжя, 69063). Претензії кредиторів при-ймаються ліквідатором протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Постановою господарського суду Запорізької області по справі 908/2861/13 від 12.09.2013р. визнано банкрутом ТОВ "АГРОМЕТ" (код ЄДРПОУ 23936454, адреса: вул. Каховська, буд. 37, м. Запоріжжя, 69000, р/р в фінансових уста-новах закриті у зв'язку з ліквідацією) та відкрито ліквідаційну процедуру відповідно до ст. 95 Закону України N2343-XII від 14.05.92 р. Ліквідатором призначено Короткевич Тетяну Юріївну (адреса: вул. Каховська, буд. 37, м. Запоріжжя, 69000). Претензії кредиторів приймаються ліквідатором протя-гом місяця з дня опублікування оголошення.

Фонд гарантування вкладів фізичних осіб повідомляє:

10 вересня 2013 року внесено зміни до реєстру учасників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб: до реєстру учасників Фонду включено ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ІНВЕСТИЦІЙНО-ТРАСТОВИЙ БАНК", свідоцтво учасника Фонду № 223 від 10.09.2013.

12 вересня 2013 року внесено зміни до реєстру учасників Фонду гарантування вкладів фізичних осіб: до реєстру учасників Фонду включено ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВА-РИСТВО "РОЗРАХУНКОВИЙ ЦЕНТ З ОБС-ЛУГОВУВАННЯ ДОГОВОРІВ НА ФІНАНСО-ВИХ РИНКАХ", свідоцтво учасника Фонду № 224 від 12.09.2013.

0-800 308108; www.fg.gov.ua

Рішенням Загальних зборів учасників Товари-ства з обмеженою відповідальністю "АКВА-ЛАЙФ" (Протокол № 09/09 від 09.09.2013 р.) вирішено припинити Товариство з обмеженою відповідальністю "АКВАЛАЙФ" (іден-тифікаційний код 33669809; адреса місцезнаход-ження: 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Берегова, буд. 135) шляхом його ліквідації.

Ліквідатором ТОВ "АКВАЛАЙФ" призначено Кузьменка І.Д.

Кредитори можуть заявити свої вимоги до ТОВ "АКВАЛАЙФ" протягом двох місяців з дня публікації даного оголошення шляхом подання письмових вимог (претензій) за адресою: 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Берегова, буд. 135).

Товарна біржа "Альянс" повідомляє про проведення 07.10.2013р. аукціону з продажу майна підприємства - банкрута КП "Зелене господарство" (код ЄДРПОУ 03342422, Дніпропетровська обл., м. Кривий Ріг, вул. Орджонікідзе, буд. 2). Умови проведення та детальна інформація про аукціон розміщена на веб-сайті державного органу з питань банкрутства <http://www.minjust.gov.ua/section/404>. Телефон для довідок: (056)7215920.

Сьогодні в Україні переважатиме дощова погода. У Києві хмарно, дощ, вдень +15 градусів. На півночі та в центрі дощитиме, на сході без істотних опадів. У Карпатах також дощ, вночі на високогір'ї — з мокрим снігом, температура повітря вночі — +1—6 градусів, удень — 4—9 тепла. У Приазов'ї місцями сильний дощ. У Криму подекуди грози, на узбережжі морів вдень +15—20 градусів.

АСТРОПРОГНОЗ НА 23—29 ВЕРЕСНЯ

Овни. До привабливої пропозиції поставтеся розважливо, щоб потім не шкодувати. Займіться оздоровленням — потрібен перепочинок для наступного ривка.

☺ 24, 26, 28 ☹ 23

Тельці. Цього тижня уникайте непорозуміння із коханими. Час втілювати свої творчі задуми.

☺ 24, 26 ☹ 27

Близнюки. Сприятливий час для пошуку вакансій. Можлива зустріч із людиною, яка буде досить корисною.

☺ 23, 25, 27 ☹ 24

Раки. Будьте рішучими, щоб не гальмувати успіх. Не перебільшуйте свої проблеми: все саме по собі вирішиться. Можна зробити перестановку в квартирі.

☺ 23, 25, 28 ☹ 24

Леви. Сприятливий час для засвоєння нових знань. Прислухайтеся до себе: щось або хтось завжди залишається поза вашою увагою.

☺ 25, 26, 27 ☹ 23

Диви. Із планами краще зачекати, приділіть увагу здоров'ю, не перевтомлюйтеся. Не нав'язуйте іншим свою думку, це матиме наслідки.

☺ 26, 29 ☹ 27

Терези. Бажано, щоб важливі справи припали на першу половину тижня — особливо сприятливу. Сміливо беріться за поповнення гардероба або зміну інтер'єру.

☺ 24, 26, 27 ☹ 28

Скорпіони. Настає смуга нових можливостей, тому зосередьтеся на справах і тримаєтесь подалі від конфліктів.

☺ 23, 26, 29 ☹ 27

Стрільці. У першій половині тижня вдальми будуть поїздки та подорожі. Потім приділіть увагу дому і господарству.

☺ 24, 27 ☹ 28

Козероги. Якщо надійде пропозиція щодо нової роботи, варто замислитися: новий проєкт — нові можливості. Загалом тиждень сповнений позитивних емоцій.

☺ 24, 27 ☹ 28

Водолії. Турботи, поїздки, зустрічі. Будь-яка інформація буде корисною. Ремонт і покупки поки що краще відкласти.

☺ 23, 27, 28 ☹ 29

Риби. Прислухайтеся до вигідних пропозицій, зверніть увагу на нові проєкти, які обіцяють успіх. Початок тижня буде сповнений подіями та зустрічами з цікавими людьми.

☺ 23, 25, 26 ☹ 29

Кар'єра в районі Коктебеля не буде

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Крім того, за словами проректора з наукової роботи Національної академії природоохоронного і курортного будівництва Миколи Любомирського, щебінь, який тут добуватимуть у разі розробки кар'єра, буде практично непридатний для виробництва бетону, оскільки за своїми фізико-хімічними характеристиками призводить до його швидкого старіння й передчасного зношування.

Зрештою, висновки вчених вплинули на позицію глави кримського уряду. «Я схилився до думки, що на цьому проєкті потрібно поставити хрест. Але потреба в кар'єрі є, шукати місце для нього все одно треба», — підкреслив Анатолій Могильов. Він звернувся до геологів із проханням допомогти в пошуку іншої ділянки, оскільки автономія планує масштабне будівництво доріг, а для цього потрібні будматеріали.

Нагадаємо: як писав «Голос України», в листопаді 2012 року ТОВ «Стройпрогресс» виграло конкурс, проведений Державною службою геології та надр України на промислову розробку Планерського родовища вулканічної породи андезит. Промислову площу ділянки розміром 50 гектарів планувалося розташувати за три кілометри від знаменитого кримського курорту Коктебель і лише за півкілометра від меж Карадазького природного заповідника, що входить до складу Національної академії наук України.

Сергій ВИННИК.

Крим.

Опалений війною

Сьогодні відзначає своє 90-річчя письменник Олександр Сизоненко (на знімку) — давній друг і автор нашої газети.

Дорогий Олександр Олександровичу!

Ювіляре, хрещений батьку багатьох українських письменників, фронтовий побратиме наших батьків, які пліч-о-пліч з Вами громили фашистські полчища. Все пережите Вами і Вашим поколінням Ви майстерно відобразили у своїх романах, повістях, новелах. Все Вами створене — означене кров'ю власного серця. Ви — жива легенда і свідок тих тяжких років становлення і випробувань, які переживали всі ми, а особливо — Ваше покоління.

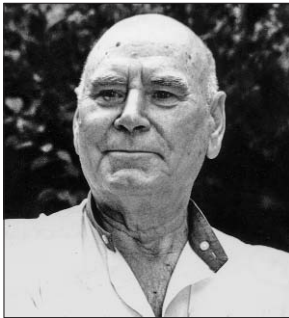
Тому читач глибоко розуміє Вашу ностальгію за нелегким минулим. Ця ностальгія не позбавлена сподівань на краще, на те, чого прагне людська душа бачити і чути у завтрашньому реальному дні.

Ваша молода кров колись була пролита на підходах до рейстагу. Ваш подвиг важко оцінити уповні — і тоді, і тепер, коли відбулися тектонічні зміщення в самій особистості людини.

Ми зустрілися нині з явищем неприродних,

незнаних досі системних нашарувань, зміщень пластів наших уявлень, катклізмів у повсякденному житті, переоцінки явищ. Теперішній письменник часто постає перед нинішнім життям беззбройним, незахищеним, адже ідеологічні принципи набувають нового, не уявного ще вчора сприйняття світу, того абсурду, де відсутня елементарна природна логіка простої людини з її повсякденними клопатами... А Ви, уповні сил, таланту і мужності, продовжуєте нелегкі свої дні творчістю — єдиною зброєю, яку неможливо вирвати з Ваших рук.

Творчість Олександра Сизоненка позначена, понад усе, масивом романів і новел, його публіцистика — жорстка, як удар навідліг, часом незручна, гостра, болюча, але по суті — правдива, бо його світобачення таке, яким він був просякнутий ще від коліски, і виправляти Сизоненка — немає рації, та ніхто цього й не думає чинити, бо він — людина своєї доби і часу, а понад усе — воїн і належить до свого покоління, таким його і всю його

творчість гартувало життя. Він часто — незручний, колючий, але правдивий тим, що є сталою величиною, яка не піддається ні політичним, ні якимось іншим деформаціям. У цьому — його цілісність, а з тим — і сила характеру.

Я — не літературний критик, але єством і серцем чую й бачу, як схарапуджені, невіддатні жодній силі й зусиллям летять до рідного двору коні, ламаючи перед собою паркани і міцні перепони. І коли я виконую, як актор, цей фрагмент з роману «Степ», чую силу письма, слова цього потужного письменника, який пише не чорнилом, а кров'ю серця. Письменника, який добрим благословенням благословив мене на пошук правди.

Григорій БУЛАХ, народний артист України, письменник.

Мобільна дизельна пилорама — надійний помічник у господарстві

Вага верстата становить близько двох тонн, а буксирується він автомобілем. Новинка стане у пригоді, коли підключитися до електроенергії неможливо.

СПОРТ

Новий формат збереже кількість учасників

ФІБА Європа може змінити формат розіграшу Євробаскету. У новій моделі проведення турніру, яку може бути введено вже з 2015 року (чемпіонат прийматиме Україна), залишиться тільки один груповий етап, повідомляє Eurohoops.

Причиною можливих змін стала занадто велика тривалість Євробаскету. А також припущення, що деякі команди можуть спеціально програвати матчі у другому груповому етапі, щоб потрапити на зручнішого суперника у плей-оф.

Передбачається, що при новому форматі збережеться нинішнє число учасників — 24, однак по завершенні першого групового етапу команди відразу гра-

тимуть матчі на виліт, тобто стадія плей-оф починатиметься з 1/8 фіналу.

Турнірна хроніка

Футбол. Ліга чемпіонів. Груповий раунд. 17 вересня. **Група Е.** «Челсі» (Англія, Лондон) — «Базель» (Швейцарія).

1:2. «Шальке-04» (Німеччина, Гельзенкірхен) — «Стяуа» (Румунія, Бухарест). 3:0.

Група Ф. «Олімпік» (Франція, Марсель) — «Арсенал» (Англія, Лондон). 1:2. «Наполі» (Італія, Неаполь) — «Боруссія» (Німеччина, Дортмунд). 2:1.

Група Г. «Атлетико» (Іспанія, Мадрид) — «Зеніт» (Росія, Санкт-Петербург). 3:1. «Аустрія» (Австрія, Відень)

ваного сервісного центру «Мост-Малин», що на Житомирщині, Олег Щербицький.

Верстат може також працювати автономно в лісі. Адже він обладнаний дизельним двигуном, який забезпечує не лише сам процес розпилювання, а й роботу гідравлічної системи, що завантажує колоду, обертає її, вирівнює за допомогою домкратів і нерухомо закріплює на станині.

У дизельній новинці використовується вузька стрічкова пила. Вона робить пропили товщиною всього 2 мм, на відміну, наприклад, від циркулярної з пропилом у 6 мм. Це значить, що менше деревини перетворюється на тирсу і з кожної колоди можна отримати більше дощок.

Фото надане Авторизованим сервісним центром «Мост-Малин».

Над номером працювали: Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Тетяна УВЕРОВА, Олена ГОРБУНОВА.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДА.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- Направлення матеріалів для друку в газеті є наданням згоди автора на обробку його персональних даних.
- Рукописів не повертаємо.
- Лістування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.
- Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Передплатні індекси та передплатна ціна на 2013 рік

Для фізичних осіб:
40224 — 10 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота);
08775 — 8 грн. на місяць (3-разовий: вівторок, четвер, п'ятниця).
Для підприємств і організацій:
60955 — 30 грн. на місяць (5-разовий: вівторок — субота).
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 100000.

Друк: ТОВ «Мега-Поліграф», 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14, тел. (044) 581-68-15 www.mega-poligraf.kiev.ua Зам. 31530

Макет, верстка — редакція газети «Голос України». 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 503-68-72; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57; телефакс — 449-85-62.

✉ E-mail: mail@golos.com.ua — загальний reklama@golos.com.ua — відділ реклами let@golos.com.ua — відділ листів foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

